

SOUTH-INDIAN FREE PRESS
3 JUN 1952

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 21—Vol. L.

FRIDAY 30TH MAY, 1952.

Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price SIX PENCE

LOVE, NOT HATE!

"I believe in loving my enemies. I believe in non-violence as the only remedy open to the Hindus, Mussalmans, Sikhs, Parsis, Christians and Jews. I believe in the power of suffering to melt the stoniest heart . . . We must by our conduct demonstrate to every Englishman that he is as safe in the remotest corner of the country as he professes to feel behind the machine gun. Islam, Hinduism, Sikhism Christianity Zoroastrianism and Judaism—in fact, religion is on its trail. Either we believe in God and His righteousness, or we do not."

—Gandhiji.

તિરસ્કાર નહિ, પ્રેમ

"હું મારા દુશ્મનોને ચાહવામાં માતૃ હું. હું માતૃ હું કે હીંદુ, મુસલમાનો, સિખ્ઓ, પારસીઓ, ખ્રીસ્તીઓ અને યહુદીઓને માટે લડવાનો એકમાત્ર માર્ગ અહિંસાનો જ છે. હું માતૃ હું કે કષ્ટ સહન કરવાની શક્તી પાપાણુ દહયને પણ પીગણાવનારી છે....આપણે આપણા વર્તનથી પ્રત્યેક અંગ્રેજને ખાત્રી આપવી જોઈએ કે તેનો જન આ દેશના દુર માં દુરના ખુણામાં પણ એટલો જ સલામત છે કે જેટલો મશીન ગનની પાછળ હોવા નો તે માને છે. ઇસ્લામ, હીંદુધર્મ, સિખ્ધર્મ, ખ્રીસ્તી ધર્મ, પારસી ધર્મ અને યહુદી ધર્મ બધાંકે, ધર્મ માત્ર કસોટીએ ચઢેલો છે. યા તો આપણે ઈશ્વર અને તેના ન્યાયમાં માનીએ છીએ, અગર તો નથી માનતા."

—ગાંધીજી.

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY
CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES
all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES
45" all shades 12/6 yd.

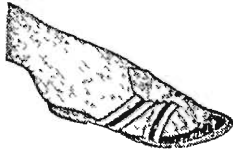
VELVET CHENILE
GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE
Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES
4/11 yd.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals
all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.
Colours: Green, White, Red,
Brown, Blue and Wine.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE
SAREES.
all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES
22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK
SAREES
£5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK
SAREES with borders 63/- each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES,
PANTIES, BLOOMERS etc.
Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings
Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals
Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY/WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL
SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS
Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE
DRESSES SMOCKED
18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS,
BIBS, PILCHERS,
all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered
4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads
at Reduced Prices.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS,
TIES; HANDKERCHIEFS Etc.
Specially reduced.

JAYBEE SILK HOUSE

39a MARKET STREET,

JOHANNESBURG.

P. O. Box 5169.

Phone 33-6229.

જોઈએ છે
હાલકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડિંગ
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

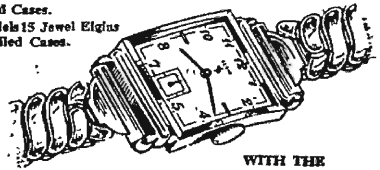
ખાલી બેગો રેલ કોચમાં ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULLBRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel
Elgin De Luxe in Solid Gold and
Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins
in Gold Filled Cases.

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary
and Criminal Investigation Department, S.A. Police.

Manager: MINDEN FLUMLEY., ex-Headon Police College and Criminal
Investigation Department, New Scotland Yard, London.

Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out
In Strictest Confidence.

11/12 Pastena Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg
Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had
at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion

Phoenix, Natal.

The
New India Assurance
 Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
 1919-1950

31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force	
Marine Premium	56,04,844	exceeds	54,34,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968	Assets exceed	15,36,00,000
Life Premium	2,88,79,302	Total claims paid over	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic
 Address :
 "RUSTOMJEE" or
 "NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD;
 Directors: Sorabjee Rustomjee
 Rustom Jalbhoy Rustomjee
 Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

**EXPERIENCED,
 RELIABLE
 AGENTS
 MAY APPLY**

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.
 74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

**Bradford Clothing
 Factory**

Direct Importers and
 Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor R. D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery
 Enamelware, Stationery, Drapery,
 Crockery, & Wool.

Telegrams
 "META" Brokenhill.

Phone 298.
 P.O. Box 65.

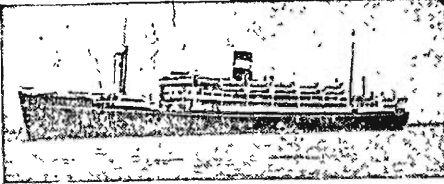
MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants
 and
 Clothing Manufacturers

**We specialise in
 Manufacturing
 OVERALL
 AND
 BOILER SUITS**

Supplied To Trades Only

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving June 29. Sailing July 4
via Karachi for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75—15—0
Second "	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	34—3—0
Unberthed (Deck)	without food		21—3—0
Muslim Special Food	£11—10—0	Ordinary Food	£5—0—0
Hindu Special Food	£10—3—0	Ordinary Food	£4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can
be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be
permitted to keep on deck with them more than one bed-
ding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

**IMPORTED & GOVT. CERTIFIED
VEGETABLE & FLOWER SEEDS**

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS,
HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213.

Tel. Add.: "GREENFEAST."

145 Brook Street,

DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

- DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia,
Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal
Tax, Revenue Clearance Certificate And
Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29a Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

EVERY

**FRIDAY from
NAIROBI—**

A Constellation leaves
for KARACHI and
BOMBAY with Imme-
diate connections for
all parts of

**INDIA and
PAKISTAN**

This is the fastest, most
direct and most comfortable
route, **IMMEDIATE BOOK-
INGS AVAILABLE.**

"CARGO ACCEPTED"

AIR-INDIA

International LTD.

Incorporated
in India.

Members of I.A.T.A.

P.O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."
For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

RUBBER STAMPS

(8 HOURS SERVICE)

PRINTING

(DONE AT SHORTEST NOTICE)

Standard Printing Press

GENERAL PRINTERS and RUBBER STAMP MAKERS.

73 BEATRICE STREET,

DURBAN

ESTABLISHED 1927.

PHONE 61006.

TELEGRAPHIC ADDRESS:

P.O. BOX 2782.

"QUICKPRINT"

The World's Best

OLIVETTI

Typewriters (Portable & Standard)

Adding Machines (Hand Operated & Electric) Calculators

Portables with Hindi Keyboard from £29.

The OLIVETTI Factory is now established in South Africa, therefore Stocks
and Parts always available.

Contact Sole Distributors:

PINCHEN & YOUNG (PTY) LIMITED

(Olivetti Division)

212/220, Mercury Lane Buildings, DURBAN.

Phones:

Telegrams:

20292, 23280, 28464.

PINYON.

For ALL your Stationery Requirements contact
Our Wholesale & Retail Stationery Dept.

INDIAN OPINION

Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 21—VOL.—L.

FRIDAY, 30TH MAY, 1952

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.
Price: SIX PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 30TH MAY, 1952

Pandit Rishiram And Gandhi-Tagore Lectureship Trust

PANDIT RISHIRAM, who has been in the Union for nearly five months, a large part of which he spent in Durban, left on Wednesday by air for Johannesburg, whence he will proceed to Louistrichardt and from there he will visit Rhodesia and then proceed to Lourenco Marques. In the first week of August he will sail from there by the Kampala for India. Panditji came to us with a message of hope at a time when dark clouds of despondency were hovering over us, as a result of the harsh, unjust and ruinous policy pursued by the Government. While our flesh was being well fed by all the material resources at our disposal our soul was being starved and Panditji came to give food to our soul. By his various learned lectures and discourses on the Bhagavad Gita he enlightened our community as well as the other communities that took the opportunity of listening to and learning from him that life does not consist in amassing material wealth, though no doubt it plays an important part, it is the soul which is immortal and all pervading that has to be realised, fed and elevated, for that alone leads to true happiness. In very simple language he gave an exposition of ancient Indian culture and philosophy which has sus-

tained that great country of four hundred million people through trials and tribulations. She has won her great battle of freedom by the power of Love, Truth and Non-violence and that is the message she has to give to the present world including this country, which is fast reverting to the barbarous age of murder and arson as a means for settling human problems. The acceptance of that message and an honest endeavour to inculcate those high principles in our individual and collective life alone will save this country and the world from ruination and ultimate destruction which faces it. This was the essence of all the lectures and discourses Pandit Rishiram delivered during his five months stay in the Union.

The Indian community was indeed fortunate in having Panditji amongst them, thanks for which are due to the Gandhi-Tagore Lectureship Trust, which made it possible for him to visit the Union. As we have stated above being too busy feeding the flesh our soul that was starving had been completely forgotten and the Trust was lying dormant hopelessly neglected. By the Panditji's efforts the Trust has once again been revived and revitalised by the introduction of new blood in it and it could be

usefully utilized in inviting learned Pandits from overseas more often than in the past. It has been wisely suggested that the fund at the disposal of the Trust could be augmented and utilised also in sending out promising persons to make a study of Eastern culture and philosophy so that they may be a permanent asset to this country and the Indians in this country can be enabled to give the best of the East to the West.

So much stress has been laid on the necessity for those of our people who wish to remain part of the permanent population of the Union to adopt the "Western standard of life." This has been interpreted and unfortunately practised literally and as a result we have become but poor imitators of the West. We have not been able to take the best that is in the West because owing to the policy of Apartheid we have been precluded from doing so.

We are therefore in that unfortunate position where we are neither able to learn what is best in the Western culture nor owing to the Immigration restrictions the best in our own culture. The Gandhi-Tagore Lectureship Trust can therefore be of great help in raising not only the educational but the moral and spiritual standard of our people in South Africa. It should of course always be borne in mind that true culture does not consist in getting a brilliant academic career in the principles of Eastern culture and philosophy. It consists in putting into practice those principles. This is what Panditji has tried to teach us. We express our grateful appreciation to Panditji and wish that he may before long give us the privilege of his company once again. We will have done true honour to Panditji only if we imbibe but a little of what he has taught us.

NOTES

Support From Women's International League U.S.A.

We have received the following letter from the secretary of the Women's International League for Peace and Freedom (Burlington County Branch) New Jersey, U.S.A.:

The Burlington County, New Jersey, U.S.A. Branch — the Women's International League for Peace and Freedom sends you its warm interest on the occasion of the start of the civil disobedience movement on April 6, 1952, to obtain equal rights for all races and peoples in South Africa. We, too, are concerned for both peace and freedom, believing that true freedom can

be obtained by peaceful means, and that the use of violence spoils the ends sought. We sincerely trust that the civil disobedience movement, with which we have great sympathy, will be carried out in the spirit of your father, a spirit which you have manifested in your brave three weeks' fast. May you and all those who are thus seeking the freedom essential for world peace, receive divine help and guidance at this season sacred in the Christian world.

Pandit Rishiram In Kimberley

During his recent visit to Kimberley Pandit Rishiram addressed the following letter to the local

aper the 'Diamond Field Advertiser':

Sir,—My visit to Kimberley, though short, has been an eventful one. I am not a representative of any government, nor belonging to any political party. I am a humble messenger of goodwill and unity to all the community of the Union of South Africa on behalf of the Gandhi-Tagore Lectureship Trust of South Africa. Those two great Indians carry a ballow of love, truth, beauty and goodness to all the people of the world. The Mayor, the Mayoress, and the members of the City Council of Kimberley, by giving me an official reception and entertaining me, have shown that they are above racial hatreds and colour prejudices and that they love the highest values of life, of peace and fellowship of the world. I wish that the other cities of the Union also would follow this great example of Kimberley. I am so grateful to them for this manifestation of kindness and consideration to me, and I carry very happy remembrances of this visit and will convey to my countrymen in India their deep desire of friendliness and goodwill to the Indians. I had the pleasure of being invited to the European, Coloured and African high schools, and the students and the members of the staff all showed keen appreciation of the spiritual values expressed in my talks. The Europeans of Kimberley have been specially kind to me and appreciative of my ideas. All the four lectures given by me at the Hindu Temple were attended by them in large numbers in spite of other important engagements and showed keen interest in what I had to say. The gatherings in the solemn and inspiring atmosphere of the temple, I believe, were a source of joy and unity to all the sections of the inhabitants of Kimberley. I take this opportunity of congratulating Mr. G. N. Naidoo for erecting such a beautiful and spacious temple, kept so clean and attractive, where people of all denominations feel the religious atmosphere and sense of unity in the One Supreme. Let all the Indians follow this noble example and give their best to this land of their adoption and create the best neighbourly relations with all the sections of the people.

Ban On "Guardian"

The printing, publishing or dissemination of the "Guardian" has been prohibited according to a Notice in a Government Gazette Extraordinary published on Friday May 23. The paper has been banned under the suppression of Communism Act. This

is the first newspaper to be banned for political reasons in South Africa since Lord Charles Somerset closed the 'Commercial Advertiser' in 1824. The proclamation was signed in Capetown on April 8, 1952. The Communist Party in South Africa was dissolved on June 20, 1950. The "Guardian" proposes to lodge an appeal against the ban.

Statement By "Guardian"

Editor

The Editor of the "Guardian," Mr. Brian Bunting in the course of a Press statement states: "The 'Guardian' has been suppressed because it has been the most consistent opponent of the Government's Apartheid policy, and because throughout its existence it has fought for the rights of the oppressed peoples of South Africa, demanding equal rights for all, irrespective of creed or colour. That demand will continue to be voiced in spite of the ban on the "Guardian" and in spite of any further action the Government may take, until such time as the colour bar is destroyed, and a social system established in which all peoples may enjoy freedom and equality.

Mr. Sachs' Arrest

Protests at the action of the Minister of Justice, Mr. Swart, in calling on trade unionists to resign, banning the 'Guardian' and the arrest in Johannesburg of Mr. E. S. Sachs, secretary of the Garment Workers' Union, are being expressed in resolutions passed by trade union meetings throughout the country.

Many people, both men and women, European and non-European, were injured outside the City Hall, Johannesburg, last Saturday in what was described by eye witnesses as a ferocious, unwarranted and indiscriminate attack by the police.

The 'Star' (Johannesburg) reports that thirty eight non-Europeans, 24 of them were women, and four Europeans were taken to the General Hospital for treatment.

The Prime Minister, Dr. Malan, refused to appoint an inquiry commission when requested to do so in Parliament.

International Trade Union

Urged To Boycott S.A.

The Durban local executive of the S.A. Trades and Labour Council cabled the British Trades Union Congress urging it to organize an international trade union boycott of South Africa as a reprisal for what it describes as "Nazi" interference in the trade union movement. This was decided at an emergency meeting of the committee called to discuss the present crisis precipitated in

the trade union movement by the banishment of trade union officials from their offices by the Minister of Justice, culminating in the arrest of Mr. Sachs in Johannesburg.

Mr. M. J. Moir, secretary to the committee, said the implications of such a boycott would be that trade unionists of other countries would not work on any item of commercial or industrial use intended for South Africa. "The effects of such a boycott would be enormous in its application to the country's commerce and industry as it would affect almost every type of imported manufactured articles including industrial machinery, foodstuffs, medicines, newsprint and other essential items."

Mr. Sachs Will Resist Ban

Mr. E. S. Sachs, general secretary of the Garment Workers' Union, who has been forbidden by the Minister of Justice, Mr. Swart, under the Suppression of Communism Act, to attend public meetings violated the order by addressing a protest meeting held on the Johannesburg City Hall steps. In a press statement Mr. Sachs said: "If I have to be a prisoner, I would rather be behind iron bars; then I would know exactly where I am. Under the present order I have fewer privileges than a convicted criminal, as I do not know what I am and am not to do. To surrender to tyranny without resistance is to invite more tyranny. "If it will help the cause of democracy and liberty for me to suffer imprisonment I shall do so gladly. "I challenge the Minister of Justice to produce one atom of evidence to convince any reasonable person that I have engaged in Communist activities since the passing of the Suppression of Communism Act or that I have any intention to do so in the future," he said. "I have never been afraid to express my political views openly, frankly and forcefully. I have been a member of the Labour Party for about five years and am national treasurer of the party." Mr. Sachs said that in issuing the order against him the Minister was conducting the ruinous and reactionary policy of the Nationalist Government. He was determined to fight what he considered injustice and would not submit to "a savage sentence" without offering the utmost resistance and protest. He could never accept punishment for a crime of which he was not guilty, he said. "I want to be left alone to carry on my trade union work in peace. Our industry is passing through a difficult period and the lives of the 20,000 members of the union are becoming increasingly difficult. If, however, I am forced to fight, I shall not run away."

A Savage Sentence

'The Star' (Johannesburg) in an editorial note writes: 'The nakedly unjust manner in which the Suppression of Communism Act is being applied is revealed in the letter sent in the last few days by the Minister of Justice, Mr. C. R. Swart, to South Africans who have been declared to be Communists. It is often argued that if a man is guilty of plotting Communism in a democratic country he should not complain if he is treated almost as harshly as he would be in Russia were he to attempt to undermine the Soviet system. But consider the case of Mr. Sachs, general secretary of the Garment Workers' Union, who must be the only person in the country to have a Supreme Court ruling that he is not a Communist. Here is a man, vindicated before an impartial judge only a year ago, who has been punished more severely than if he had been convicted of a very serious crime. Not only has he been deprived of his livelihood: he has also been forbidden to move away from the Transvaal. He is virtually a prisoner here; barred from his normal occupation; unable to seek other employment elsewhere in the Union; and denied the opportunity to start life afresh overseas. This savage sentence has been imposed without a trial. We know that Mr. Sachs is innocent. Many others have been sentenced without trial. Is it not possible that some of these also could prove their guiltlessness if given the opportunity that should be available to all free men in a free country?

Kahn And Carneson Expelled

Mr. Sam Kahn and Mr. F. Carneson have been expelled from the Assembly and the Cape Provincial Council respectively in terms of the Suppression of Communism Act.

Violation Of Bus Apartheid

Mr. P. Suihet Tewari, an educated Indian occupied a European seat in a Durban Municipal bus, recently and told the conductor that he did not see why he should move and that he intended to make a test case of it. Mr. Tewari appeared in the Durban Court last week charged with contravening bus segregation regulations. The conductor, Gerald David Mayte, said Tewari sat in a European seat on the second deck, although there were vacant seats for Asiatics and Natives in the bus. He asked Tewari to move and told him the seat he was sitting in was reserved for Europeans. Tewari eventually moved to one of the seats reserved for Asiatics. The conductor added that when

he returned to the upper deck Tewari was again sitting in the seat he had occupied before. Mr. H. E. Walter, assistant general manager of the Transport Department, said there were 169 double-decker buses and 93 trolley buses. Thirty-two double-decker buses were set aside for the exclusive use of Natives and Asiatics. On all remaining vehicles accommodation was set aside for Natives and Asiatics in terms of By-law 18 (b) (1) Buses could carry about 60 passengers and each had 16 or 17 seats reserved for Asiatics. A trolley bus could carry about 80 passengers and 16 seats were for Natives and Asiatics. Mr. Walter agreed that the Native and Asiatic seats in the bus concerned were hard, while the European seats were padded. The case was adjourned to June 7.

GANDHI-TAGORE LIBRARY DEDICATED

SPEAKING at the recent Gandhi-Tagore Memorial Library dedication ceremony in Kimberley Mr. G. N. Naidoo said the visit of the Pandit Rishiram had inspired his people to commemorate the teachings of Mahatma Gandhi and that great poet, Shri Rabindranath Tagore, whose literature and teachings not only stood as a living monument, but had been enshrined in the hearts of millions of peoples in India and throughout the world.

"These two great eminent patriots and distinguished sons of India carry love, peace, truth, beauty and goodness to all people of the world.

"We dedicate and name this library as the Gandhi-Tagore Memorial Library. I trust their teachings will stand as a beacon of light, so that men may symbolise their work and bring closer union among all people in this universe.

"They were the ambassadors of peace, love and truth. Mahatma Gandhi in his frailty and humbleness symbolised the spirit of peace, love, truth and goodwill.

"Rabindranath Tagore was known as the Indian Shakespeare. His poems, plays and music gave charm and beauty to the world, and he gave valuable divine relationship so that mankind could lay the foundation and work in harmony.

"We dedicate his literature to this library and we ask God in Tagore's language: What divine drink wouldst thou have, my God, from this overflowing cup of our life, and in silence we stand to listen to our eternal harmony."

"It is our proud lot to have been born in an age which pro-

Africans In Northern

Rhodesia

Godwin Lewanika is reported to have been admitted to the voters electoral roll. He is the first African in the Northern Rhodesia to be placed on the roll. Before Africans can apply to have their names put on the roll they must become British nationals. Africans indigenous to Northern Rhodesia are British Protected Persons, as this is a Protectorate. Africans in British Colonies are British subjects by birth. The application fee for British nationality is £10 for aliens, but this is reduced to £5 for British Protected Persons. Mr. Lewanika is chief African clerk at the Rhokana Corporation and will be entitled to vote in the Kitwe constituency whenever Legislative Council elections are held.

duced such great men. If we are truly stirred by their memory, if we are sincerely dedicated to serve the same cause of universal truth, then let us be proud to pay homage to these two great men. Let us be whole-hearted in naming this library after them. Had they been alive, they would feel honoured by our act, for was it not they who cherished the idea of wider enlightenment among mankind.

"The idea of naming this library after Mahatma Gandhi and Rabindranath Tagore arises not from any patriotic motives, for they not only belong to India but to the world at large, like many other great men before them.

"When you think of Plato or Demosthenes, do you think of them only as Greeks, do you not think of them as great messengers, born by an accident of nature into a particular national group? Christ was a Jew, but it is more important to remember that he had a divine message. Does the orator, Mr. Winston Churchill, belong to England alone? Does he not stand as a tower of achievement in this decade?

"Throughout the dusty dog-eared pages of history these are names of men who are treasured to the memory. Some of them were not deeply appreciated in their own times. Many of the finest poets were not appreciated while they lived. But when they left this earth with all its illiberal cares, men suddenly awakened to the realisation that a great man had departed and that there was temporarily no one to fill the void.

"We can perpetuate, to the best of our ability, the object of great men, and the noblest way of so

doing is by shedding light, such as the light, we hope, that will in time be found in the Gandhi-Tagore Library.

"Finally, I must ask one and all to keep this institution pure and clean from any ideologies, such as Communism, Nazism, Fascism or any other kind of "isms."

"There will be no place for them here.

"All the books in this library must be of the highest value to give joy, comfort, peace and beauty to the world."

Things In General

Mr. And Mrs. G. V. Naidu

Mr. and Mrs. G. V. Naidu and their daughter Mrs. V.L. Naidu sailed by the Inchanaga for India on Tuesday. On Sunday a delightful farewell tea Party was given in their honour by Mr. and Mrs. G. V. Naidu and Sons and their families which was attended by a large number of friends representing all sections of the community. Speeches were made paying tributes to the services of Mr. G. V. Naidu and wishing him and Mr. Naidu and their daughter good wishes. Mr. Naidu while thanking their sons and all those present made donations in cash to several public institutions including the Tamil Vedic Society to which a sum of £105 was donated.

Port Elizabeth Youth Congress

Port Elizabeth Correspondent writes: An Indian Youth Congress has been formed under the leadership of Dr. V. K. Moodley. The following are the other officials with Dr. V. K. Moodley as President; Mr. Amrit Daya Secretary; Mr. Ahmed Bhattay Treasurer.

Immigration Consultant

The community will be pleased to know that Mr. C. M. Basset has started his own private office as an Immigration Consultant in Pretoria.

Mr. Basset retired from the Public Service in March last, after having served in the Department of the Interior for forty years.

During the past twenty years Mr. Basset served in the office of the Commissioner for Immigration and Asiatic Affairs at Pretoria, and at the time of his retirement occupied the post of Officer-in-Charge of the Asiatic Section of the Immigration Department.

Although Mr. Basset has reached the age of retirement he does not wish to lead an inactive life of leisure at this stage. He intends to take an active interest in the Immigration work in which he was officially occupied during the

past 20 years. His long and intimate experience in all aspects of Immigration and Land Tenure work, particularly as far as Asiatics are concerned, I understand, will gladly be placed at the disposal of any member of our community should he desire advice or wish to be represented in dealings with the Immigration Department. (See Advertisement).

Indian Life And Labour In Natal

The publication of the booklet Indian Life and Labour in Natal in 1934, answered a Union-wide need for reliable information on the Indians of South Africa. Two editions of the booklet were published by the South African Institute of Race Relations, but the booklet was soon unobtainable. Faced with the decision of printing a third edition, the Institute decided instead to undertake a much wider survey of the life and labour of the Indians in Natal. Now, as a result of more than three years of research the Institute is pleased to present the most factual, up-to-date and complete survey of the Indian people of Natal ever to be published.

There can be no doubt that this booklet will become an indispensable standard reference work for students, manufacturers, statisticians and others concerned in any way with the Indian peoples of Natal, their needs and problems.

The first edition of 5,000 of this important book is soon to go to press and is expected to be available to the public by the middle of June, 1952. This stoutly bound volume in a handy pocket-edition size, for easy reference, will contain some 26,000 words, and 9 diagrams and graphs to illustrate the text. Principle chapters cover the following aspects of the Indian life and labour in Natal.

Early Days, Geographical Distribution, Employment, Unemployment, Education, Health and Hospitals, Housing, Investment, Social Services etc. etc. etc.

RICE

In not less than 100 lb. lots at 1/6; lb. C.W.O. F.O.R. Durban.

PATEL, Box 1224, Durban.

Cuticura SOAP

Every wash a luxury skin treatment!

Baby simply loves the caressing softness of its silky and fragrant lather. It is so soothing and cooling to hot, smarting skin. After the bath a dusting with exquisitely perfumed Cuticura Talcum Powder will ensure baby's comfort.

FOR SENSITIVE SKINS

A DEDICATED LIFE:

ALBERT SCHWEITZER

(By C. W. M. Gell)

(Reprinted With Permission From 'Trek', May 1952)

FEW men in this age of specialisms have such varied and distinguished gifts as Dr. Albert Schweitzer or the industry to bring them to fruition.

His skill as an organist and his two volume book have done much to promote a wider appreciation of Bach's music, for which he and Widor, the famous Par's organist, have jointly provided the most authentic and best annotated scores. Cathedral chapters and church congregations throughout Europe have sought his advice about preserving or restoring their organs; and many fine old instruments owe their survival to his vigorous intervention on their behalf.

In theology Schweitzer's work was the consummation of the massive endeavour of 19th century German scholarship. Though they may reach different conclusions, all modern New Testament scholars have to come to terms with his eschatological interpretation of the thought of "the historical Jesus." His research, unlike that of many modernists—Loisy, for instance—supports the historical accuracy and authenticity of the text of the three synoptic Gospels, and his thesis relies less than most upon the selection of favourable passages and the rejection of the rest. He has given us a picture of Jesus as a valiant and human figure, but an external spiritual force—throwing himself upon the wheel of the world to set it moving on its last revolution which would bring all history to an end. "The wheel rolls onward, and the mangled body of the one immeasurably great Man . . . is hanging upon it still. That is His victory and His reign."

In his books on Jesus and St. Paul, in which he develops his conception of the Kingdom of God struggling for victory within our hearts, Schweitzer has been a great fighter for honesty. His efforts to expose the sins of Christianity against the truth in history have not endeared him to the champions of orthodoxy. But with St. Paul he believes that "we can do nothing against the truth, but for the truth;" and, regarding the essential nature of the spiritual as truth, he calls upon the Church to re-examine her teaching in the light of historical truth and to open her doors to all who seek to follow Jesus' religion of love, even if they do not acquiesce in all the articles of belief. He himself fearlessly seeks to restate the

Christian message in the language and context of our own time, knowing that only by creative thinking in each generation can religion retain its vitality and intellectual integrity. The contemporary challenge of the pseudo-religion of God-less materialism confirms his wisdom.

Schweitzer's reverence for truth in religion has its counterpart in his philosophy of reverence for life. He sought in vain for the meaning of the universe and for evidence of an ethical purpose in its evolution. He had to resign himself to the "crushing result of knowledge"—that the more we know, the more we realise that we cannot definitively know the final truths of existence. Therefore, he sought within himself what was denied him in external knowledge. And he discovered that the profoundest and simplest truth to which man can attain is: "I am life that wills to live in the midst of life that wills to live." Man is uniquely endowed in creation with reasons and volition. He alone is capable of recognising that he is but one of innumerable living creatures, all of whom have been created in pursuit of the same cosmic purpose and all of whom, therefore, share the same right to live. This realisation, then, requires that man shall only take life under the pressure of necessity—e.g. for food or in self-defence—and shall conduct himself in his relations with all living creatures and plants as one who owes them a debt for the lives he has had to take in order to keep himself alive. This principle of moral behaviour Schweitzer has proclaimed as the ethic of reverence for life. With this ethic Christianity affirms its kinship with great Indian traditions which from the earliest times have professed boundless compassion for all suffering creatures.

The two volumes of Schweitzer's *Philosophy of Civilization*—a third is nearly ready—also contain a wise and comprehensive analysis of the evil condition and misplaced values of the modern world. But perhaps his most valuable contribution towards our salvation is the example of his own life. Born in 1875, holder of three doctorates before he was thirty, he abandoned the world of art and scholarship which lay at his feet, in order to qualify for a fourth doctorate so that he might take the benefits of modern medicine to those who needed it most—the negroes of Equatorial

Africa. His was a deliberate decision to atone for the evils which "civilization" had conferred upon the Africans—the slave trade, tribal disintegration, diseases, liquor, economic exploitation. The decision was first formed when Schweitzer was twenty-one, carried further at thirty when he began to study medicine, and finally fulfilled in 1913 when, at the age of thirty-eight he left Europe for the French province of Gaboon. There on the banks of the river Ogowe at Lambarene he has built and rebuilt a hospital in the heart of the fetid, sodden, primeval forest, to which Africans and Europeans come from hundreds of miles around. There for nearly forty years he has made his home and from there have come to us the manuscripts of many of his books, written piecemeal at the end of steamy days' work and some of them marked "in great weariness." There, too, some evenings Bach's fugues and preludes resounded in those ancient jungles, played on the special piano presented to him by the Paris Bach Society.

Schweitzer has no illusions about the defects of the African character and the nature of tribal society. He holds very definite and practical views about the educational and political responsibilities of colonial administrations. He describes the exhausting struggle between the European, who bears all the responsibility and is always in a hurry, and the completely irresponsible African. "In this daily and hourly contest with the child of nature every white man is continually in danger of gradual moral ruin . . . That it is so difficult to keep one-self really humane, and so be a standard-bearer of civilization, that is the tragic element in the problem between white and coloured men in Equatorial Africa."

But in the final analysis this is not a distinct category of human relations; rather, it is one aspect

of the universal problem of civilization. There is no "white civilization" although we may for convenience refer to European or Indian or Egyptian civilizations when we mean "social cultures"—organised ways of life based upon common traditions. Civilization is a quality common to all cultures which call themselves civilized. Schweitzer defines it as the determination of society so to arrange its material and economic progress, its political and social life that these may work together for the spiritual perfecting of individuals, which is the final object of civilization. Civilization is, therefore, a continual process in the hearts of men by which they seek to give expression to their ethical will. The basis of all human relationships—in society, church and state—must be moral, the practice of the ethic of reverence for life. Without this moral foundation, as our modern world so clearly demonstrates, we live on the edge of barbarism.

There in the equatorial jungle at the age of seventy-three Schweitzer is still administering his hospital: lighting a beacon of universal humanity in a dark and divided world; preaching the sanctity of each individual personality to an age grown callous and servile to the demands of the collective society; recalling an unreflecting generation to the basic truth that all morality depends upon the individual will and the individual effort; reminding us that the Kingdom of God is now within us, would we but still the clamour of our external lives and harken to the Spirit.

Albert Schweitzer is among thirty-one nominees for the Nobel Peace Prize. The list of candidates also includes Count Condenhove - Kalergi, Australian founder of the Pan-European movement, and Dr. Frank Buchman, who initiated the Oxford movement and moral Rearmament.

P.O. Box 96,

Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE ETC.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

GRATITUDE

By K. G. MASHRUWALA

"We shall do everything we can for the people here, but we must tell you our bitter experience. Gratitude is not a characteristic of these people. No matter how much you may do for them, they will not hesitate to turn against you at the first opportunity." (*Our next-Shore Neighbours, Ch. VI—Hindustan Times.*)

THUS records Shri Kaka Kalelkar as the complaint made to him by some of our people when he visited East Africa last year.

I remember having read somewhere a similar experience recorded by Tolstoy in the reaction to his acts of generosity towards his tenants and servants. But Tolstoy was a deep investigator and found out the cause of this apparently unnatural conduct. He explains it by an example. I do not remember what exact example he has given, but it is somewhat of the following type:

Suppose you are a smoker going along a street. You want to smoke but find your match box empty. Someone is passing by and is about to light his cigar. You ask him to allow your cigar to be lighted with his match, and he allows you to do so. No doubt, you will say, "Thank you." But what, after all, is the amount of gratitude you are going to bear towards him for this act of generosity? Do you think you are going to feel all your life how kind and generous he had been to you? In the same way, if a man like Tolstoy, who had plenty of money in his pocket, and to whom a rupee was not more worth than a match out of a smoker's match box, gave it away to a servant or tenant or a beggar, why should the receiver feel grateful towards the donor for all time to come? The donor did not become any the poorer on account of his gift. He had not to give up any of his luxuries—not to say, necessities of life—for the purpose. Indeed, it was good and necessary for him to reduce his possessions, even as it is good and necessary for a corpulent man to reduce his fat. How happy, and even thankful, would too fatty people feel if science found some method of transferring their abundant fat to people who had none? It would be a mutually advantageous transaction, and no relationship of obliger-obliged be claimed on either side.

The case for gratefulness falls even further down, where the relationship of donor and donee is subjoined to a previous or concurrent relationship of exploiter and exploited. Whether the donor is a rich individual, or a trust, or a State like U.S. and the donee

beggar, or a social worker, or a nation in need, if the donation is given out of the donor's plenty without any loss in his own comforts, and with an eye to avoid some fear or secure some gains, a lasting sense of gratitude is not likely to be generated. Indeed, there is the possibility of a feeling of jealousy and disrespect for the donor being developed, and an attempt made to get as much as possible out of him with even a threat to turn against him if the demand was not granted.

U.S. has been spending enormous amounts in Europe and Asia ever since the end of the War. The expected result should be that of love and gratitude towards the Americans. I understand, however, that this is not so in either of the continents. The money is accepted and even attempts are made to get more, but there is no feeling of any genuine "Thank you" in the hearts of the benefited people. There is a fear that the very help might make the recipients turn Communists—a result U.S. is so anxious to prevent.

It will be well to remember in this connection the parable of the Golden Mongoose from the *Mahabharat*:

King Yudhishtir initiated his great *Rajasooya Yajna* (Coronation Sacrifice). Handsome gifts and donations had been made, thousands of *brahmans* fed. The water of the washings of their hands ran like a muddy rivulet.

A mangoose appeared on the scene. Half of its body was golden, the other half like that of an ordinary mangoose. It rolled itself in the muddy water of the washings, and looked at the ordinary half of its body. Finding that it had remained unchanged, it turned to the King and told him that it had measured the value of his generosity and found it to be nil.

The King asked it to explain itself.

The mangoose said that originally its body was like that of a normal creature of its species. Once it chanced to have half its body made wet in the mud caused by the water used by a poor man's guest for washing his hands with after a meal. It found that the wet half immediately became golden. On enquiry it found that the poor host had been himself starving for several days. Upon his succeeding in getting some grain, he cooked it and was about to eat it, when suddenly a man turned up and asked for some

food. The host would not refuse, though he himself was starving. The beggar ate it all, and then asked for water. The host gave even the jar of water, which he had secured with great difficulty. The beggar drank a part of it, and with the rest washed his hands. It was that little wash-water that had made half its body golden. Thereafter it had been in search of more such water in order to turn its other half golden; but had not succeeded. It had come to the *yajna* with great expectations, but was sorely disappointed to find that the King's charities had no value.

The receiver's heart is filled with lasting gratitude only when a gift is made out of a man's own wants.

This is not to justify the ingratitude even of a receiver of such a trivial thing as a match. Even a stray dog or a ferocious lion remembers with gratitude the giver of a chance-piece of needed service as long as it is able to remember faces. Unfortunately man is often not so noble as a dog or a brute (as the lion is called), but that is in no way creditable to him. A person who has intelligence enough to reason about morals can never think of justifying ingratitude on his own part.

My article is more addressed to the donors as a friendly warn-

ing. Let them give something which they themselves badly need, and would have to go without at least for some time. Let them not give by way of charity their discarded rags, and spoiled food. Let them realize that according to the moral law, the rich, the intelligent, and the more advanced (individuals or nations) are but trustees of their gifts and in parting with their lands, moneys or skill for their poor and less advanced countrymen or sister nations, they do no more than perform their duty as good human beings. If they give from their surpluses, or even from their needs but with an eye to secure some advantage or avoid some fear, they should be prepared for disappointment. Since they have much they must give, and give, *in sooth*, without attaching any strings or expecting returns. That is the right way of generating a sense of respect in the donees or winning their love—'Harijan.'

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)
Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods,
Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.

Telegrams: "Premsilk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki,
Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Ext'n 1.
UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods,
"Usha" Sewing Machines, Etc.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,
Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

SWEETMEATS

PURE

WHOLESOME

HEALTHY

★ APPETISING—

- ★ DISTINCTIVENESS of Flavour.
 - ★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.
- ★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.
- ★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy anywhere in SOUTH AFRICA.

HOME MADE SWEETMEATS

અમે દરેક ભારતીય શીઠાઈના બનાવવાને બીજા બધાર ગામના કોઈકેને સલાખથી ટાણીદેવું જ્ઞાન આપીએ છીએ.

- ★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.
- ★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

Victory Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,)

Phone 24965 — DURBAN.

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street,

DURBAN.

Box 2689.

Tel. Add.: "SUITINGS."

Phones: 20063 & 63512.

Indian Sports Notes

By "RAJAH"

Soccer:

"Can Aces Turn The Tables On Warwickshire"

THOUSANDS of soccer fans will be treated to some grand soccer, when Aces meet Warwickshire to decide the League position at Currie's Fountain, on Saturday.

Aces, Rangers and Warwickshire have played four matches each while Stella was displaced

the Junior League Cup this season

Durban Indian Sunday League Selection

The following players were selected to represent the Durban Indian Sunday League in the Senior and Junior division against the Dimes Association on Sunday, 1st June 1952, at Dimes ground.

Seniors

E. A. Hansa, goals; A. Jacob, right full back; S. Jacob, left full back; J. James, right half back; Sunny Singh, Centre half back; A. M. Govender, left half back; S. Morgan (Capt.), outer right forward; Boyd Maistry (V. Capt.), inner right forward; R. Ohinniah, centre forward; D. Mahommed, inner left forward; P. Somalingam, outer left forward; Mr. E. I. Moolla, Manager.

Juniors

E. Royeppen, goals; D. V. Naidoo, right full back; R. Manok (Capt.) left full back; K. John, right half back; D. Jack, centre half back; T. Pather, left half back; F. Reddy, outer right forward; Chin Maistry, inner right forward; Walter Pillay, Centre forward; S. Pather (V. Capt.), inner left forward; Babba Moodley, outer left forward; Mr. V. J. Naidoo, Manager.

Natal Indian Lawn

Tennis Association

League Competition Fixtures

"A" Division

1. Moonlighters vs. Spes Bona
2. Sastri Colleges vs. Sydenham
3. Avoca vs. Central

"B" Division

1. Durban vs. Umzinto
2. Central vs. Pinetown
3. Spes Bona vs. Moonlighters
4. Sydenham vs. Clairwood.

Golf

The 'Castle Floating Cup' was won by A. G. Madar with a score of 72 9-63 nett, followed by T. Nalaker 69 5 64 nett and A. M. Bux 73 6-67.

A previous announcement made for the A and B Division Mug Competition 18 holes Medal play to be held on 1st June 1952, has been cancelled. Bhoodan's Memorial Open Competition will be played over 36 holes (whole-day) on Sunday, 8th June 1952.

Hockey

The Indian Women of Durban have made an auspicious start in hockey and are having regular practice at Currie's Fountain, to be in trim condition for their

match with a representative Coloured Women's XI and they will also play at Maritzburg against an Indian XI.

A special request is being made to the Women of Durban to try and organise more Clubs, so that an Indian Women's Hockey Association could be formed soon.

The Indian Women's Friendly Circle must be congratulated for organising a number of Hockey Clubs which entailed plenty of hard work.

First Inter-race Athletic And Cycling Meeting

By kind permission of the N.A. & O. Union, the Avondale Athletic, Cycling Motor Cycle and Car Club, presents the first inter-race athletic and cycling meeting at Currie's Fountain on Sunday, June 1, commencing at 1 p.m. 10 Miles Marathon Road Race, Field Even for Seniors and Juniors, Cycling for Men and Women, 'Sarric Race', Relay Race, High and Long Jump for Juniors and Seniors, Challenge Event Sarric Race, Events for Boys and Girls. Entries open to African, Indians and Coloureds, admission: adults 6d, children 3d. Entries close Sunday June 1, at Carries at 11 a.m.

Cigarettes And The Nation

TWENTY-FIVE million cigarettes are smoked in the Union every day. Because nearly all of them are made of Union-grown tobacco, cigarette manufacture has created an important department of Union agriculture during the past 30 years.

Fifty years ago, no cigarettes made of Union-grown tobacco existed — now, they amount to nearly 90 per cent of the total

Thirty years ago, the Leaf Development Department of the United Tobacco Companies was established, in co-operation with the Department of Agriculture, to encourage cultivation of high-grade tobacco by training farmers

and providing them with financial assistance.

Until then, tobacco was poor in quality, for which farmers received a few pence per pound — they are now getting 6/6d. per pound.

Production of tobacco leaf has troubled — there are now 19,000 farmers producing more than 51 million pounds yearly and receiving more than £15 million each year from the cigarette manufactures — a valuable addition to the national economy.

Because "better tobacco makes the better cigarette," Union-made cigarettes are now part of the export trade, providing a significant contribution to the national exchequer.

More than £15 million is paid to the Union Government by the tobacco industry in Excise Duties, including the £4,350,000 imposed by Mr. Havenga's recent budget.

Employment is provided for nearly 10,000, of whom the U.T.C. employ 6,000 — a form of wage distribution that did not exist, until the U.T.C. were formed.

[Smoking is an evil which is making men lose their manhood and women their womanhood. Hence this is not a matter to be proud of for any nation that calls itself civilised. Ed. I.O.]

IMMIGRATION CONSULTANT

C. M. BASSET

Specialist in all aspects of Immigration and Land Tenure Work. Should you desire advice or wish to be represented in dealing with the Immigration Department, consult him.

P.O. Box 2283, Pretoria
 Telephone: Pretoria Office: 2-4439, Home: 78-2541. 234 Bosman Street, Alongside Immigration Office, Pretoria.

At Johannesburg on Wednesdays only: Hours 9 a.m. to 4 30 p.m. 1st Floor "Gokson House," 52 Commissioner St., Johannesburg. Telephone: 34-4329.

SOCCER

Currie's Fountain.

Saturday, 31st. May 1952.

League Cup Competition

Senior "A"

Warwickshire vs. Aces

(Main) 3 15 p.m.

Stella vs. Railway

(Main) 2 p.m.

Senior "B"

Sydenham Unity vs. Young Stella

(No. 1) 2 p.m.

Beacon vs. Clairwood Schools

(No. 1) 3 15 p.m.

Senior "C"

Crusaders vs. Shamrocks

(No. 2) 3 15 p.m.

Junior "B"

Young Aces vs. Warwickshire

(No. 2) 2 p.m.

Juvenile "A"

Stella vs. Jacobs United

(Main) (Re-Play) 1 p.m.

Juvenile "B"

Pepsi Lads vs. Fountain Hill

(No. 5) 2 p.m.

Natal Cup

Junior "A"

Sastri College vs. Railway

(No. 3) 3 15 p.m.

Rangers vs. Crusaders

(No. 3) 2 p.m.

Junior "B"

Puntans Hill vs. Springfield

(No. 4) 3 15 p.m.

Jacobs United vs. C.N.A.

(No. 4) 2 p.m.

Juvenile "B"

Sydenham Unity vs.

Technical College

(No. 5) 3 15

in the League Competition with three successive defeats. An Aces victory would make the league position very interesting and it would mean a replay, for League honours, between Aces, Rangers and Warwickshire.

In the senior division III game Shamrocks and Crusaders will contest the finals for promotion to division I, while Shamrocks have also captured

Phone
Day 24169Phone
Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths, accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

INDIA

President Of Indian Republic

DR. RAJENDRA PRASAD who was sworn in as the President of India for the next five years on May 13, said, 'I have just taken the oath of office as the President and affirmed my determination to dedicate myself to the service of this great country. As the President I stand before you as a sign and symbol of the Republic of India.

"In our ancient history we read of republics having been established in different parts of our country and at different times but their sway was limited to small parts of it and we do not fully know the method of their administration. This is the first occasion when the administration of the entire country has come under the jurisdiction of one great democratic republic. The structure of this republic as laid down in our Constitution is broad-based on all adult men and women of this country. Over 170 millions of them have elected their representatives to carry on the administration and to shape the destiny of India. These representatives have elected me as the President and in so doing they have given now full effect to the constitution which we made with such labour.

"As an individual and a countryman of yours and even more so as a comrade with many of you in the struggle of India's freedom I am overwhelmed with gratitude for this signal mark of your confidence but even more than gratitude I feel the heavy responsibility and burden of this high office.

"The establishment of this democratic republic could only take place after the attainment of independence. It is, therefore, the first and the most important duty of everyone of us to preserve and protect this freedom which we have secured after generations of struggle and sacrifice. It is our earnest aim to improve and raise the masses of our people but all our plans for the improvement and uplift of the country depend upon the preservation of our freedom. Our entire life, national and individual, revolves round that basic free-

dom. It is my duty as it is yours to preserve and protect this freedom at all cost.

"It will be my first and foremost endeavour in performing this duty to treat all our people belonging to different parts of the country to various classes, creeds and schools of thought with equality and impartiality. Another duty which I share with you will be to seek friendship of all other countries and to find ways of cooperation with them.

"My earnest request to all people of this country is to treat me as one of themselves and to give me an opportunity and encouragement to serve them to the best of my capacity. I pray that God may give me strength and wisdom to dedicate myself in the true spirit of service to the fulfilment of my duties and responsibilities."

Ministers Of Indian Republic

The distribution of portfolios among the Ministers whose appointment were announced last week will be as follows:

Mr. Jawaharlal Nehru—External Affairs; Maulana Abul Kalam Azad—Education and Natural Resources and Scientific Research; Mr. N. Gopalaswami Ayyangar—Defences; Rajkumari Amrit Kuar—Health; Dr. Kailas Nath Katju—Home Affairs and States; Mr. Rafi Ahmad Kidwai—Food and Agriculture; Mr. C. D. Deshmukh—Finance; Mr. Jeggivan Ram—Communications, Mr. Gulzarilal Nanda—Planning and River Valley Schemes; Mr. T. T. Krishnamachari—Commerce and Industry; Mr. C. C. Biswas—Law and Minority Affairs; Mr. Lal Bahadur Shastri—Railways and Transport; Mr. Swaran Singh—Works, Housing and Supply; Mr. V. V. Giri—Labour; Mr. K. C. Reddy—Production; Mr. Ajit Prasad Jain—Rehabilitation; Mr. Narayan Sinha—Parliamentary Affairs; Mr. Mahavir Tyagi—Minister of State for Finance; Dr. B. V. Keskar—Information and Broadcasting.

Mavlankar Re-elected Speaker Of The House

Mr. G. V. Mavlankar was re-elected the Speaker of the House of People by 394 votes against 55 on May 15.

The Communist and other leftist groups had proposed Mr. S. S. More, leader of the Peasant and Workers Party of

Maharashtra for the office. The motion proposing his name was not put to vote in view of Mr. Mavlankar's election.

Speaking of the non-party character of the Speaker Mr. Mavlankar said that it was obviously not possible for a Speaker in the present conditions of Indian political and parliamentary life to remain as insular as the Speaker in the British House of Commons. Political parties and healthy conventions about the speakership had yet to be evolved in India. To expect the Speaker to be out of politics altogether without corresponding conventions was in his view entertaining contradictory expectations. Mr. Mavlankar declared that though he would continue to be a congressman it would be his duty and effort to deal with all sections of the House with justice and equity. It would also be his duty to be impartial and remain above all considerations of a party or political career.

Dr. Radhakrishnan

In the Council of States tributes were paid by leaders of all parties to Dr. S. Radhakrishnan on his assumption of the office as the Vice-President of India and ex-officio Chairman of the Council. Prime Minister Nehru said that Dr. Radhakrishnan is a great educationist and a philosopher. Till recently he had served as a diplomat and distinguished himself in that position and had done great service to the country and to the furtherance of world peace. While India had a fund of experience and wisdom accumulated over centuries they must also appreciate the rapidly changing world and the problems facing it. Besides wisdom and experience of their ancient land one also required a certain capacity to understand "interpret the fundamentals of wisdom in the new environments and for the purpose of the new demands of the situation." There is no person who had in him both these qualities to a greater extent than Dr. Radhakrishnan. Mr. Nehru said the House, the Parliament and the people of the country were fortunate in having secured Dr. Radhakrishnan's services.

News In Brief

The newly elected Congress members of the Parliament unanimously elected Mr. Jawaharlal Nehru as the leader of the Congress party in the Parliament in New Delhi on May 11.

The sugar output in India during the current season (November 1, 1951 to October 31, 1952) is expected to go up by about 23 per cent over that of the last season. This season's production is estimated at 1.36 million tons as against the actual production of 1.1 millions tons in the preceding season.

The Chief Minister of Hyderabad Mr. B. Ramakrishna Rao on May 11 distributed 1225 acres of land to 500 landless agriculturists in the Warrangal district. This was in addition to 10,000 acres of land distributed earlier among the Harijans and other landless peoples there.

The Indo-Pakistan conference on the Pakistan's Government's proposal to introduce a passport and visa system for travel between the two countries began in Karachi on May 15.

A rock which is large enough to be used as an airstrip has been found in Madhya Pradesh. The rock which is 5 miles long and 2 furlongs wide has an even surface and is regarded as a marvel of nature. It has been located in Abujmah in Bastar district.

The British philosopher Mr. Bertrand Russell has described Mr. Nehru as, the only powerful person in the world who is genuinely neutral. He made the statement in an interview with a London paper on the eve of his 80th birthday which was on May 17. In reference to Asian countries Mr. Bertrand Russell said that just as Britain got out of India it must get out of other countries. Asian countries, he said, would turn nationalist not communist. He thought that if the world avoided any sort of expulsion this year or the next it would have an excellent chance of avoiding war entirely.

Shri A. B. Pant, Commissioner for the Government of India, accompanied by Dr. (Mrs.) Nalinidevi Pant, returned from India by S.S. Kampala and reached Nairobi on May 19 in the evening.

The PII reports that Dr. Radhakrishnan who has been elected the Vice President of India has resigned the Spalding Professorship of the Eastern Religions and Ethics of the Oxford University.

Dr. Kunte, a congress party nominee, was elected Speaker of the Bombay Legislative Assembly on May 5.

The committee recently constituted by the Indian Council of Scientific and Industrial Research to draw up a programme of research on rain-making has recommended that the national physical laboratory

should undertake experiments in the formation of rain by artificial stimulation of clouds in collaboration with the Indian Meteorological Department and the Indian Air Force who are conducting initial experiments in this connection at Delhi, Jodhpur and Madras. The committee had also suggested that a Helicopter required for the purpose should be obtained

on loan and the services of an expert secured from USA or Australia for a period of 6 months.

A press note issued by the Ministry of Finance in New Delhi on May 6 says, "The Government of India have come to the conclusion that the duties

of jute manufactures need no longer be governed by special considerations which have hitherto prevailed but should be fixed at appropriate levels of normal revenue duties. They have accordingly decided that with effect from May 7, 1952, the duty on Hessian shall be fixed at Rs. 275/- per ton and that on sacking at Rs. 175 per ton."

★ They Made Her A Star ★

Our Picture Serial

Sally Ross, stand-in for the film star, Magda Frayne, meets again Peter Brett, camera-man. He proposes and is accepted. Magda is missing, Sally takes her place—then Magda is found murdered! Peter, thinks, of course, that Sally has run out on him. Geoff Kroom, Magda's husband, turns up, takes money from Sally and vanishes, thinking she is Magda. Sally now confesses everything to Peter but he is unforgiving. Then Sally recognises a fountain-pen, found near Magda's body, as Peter's! She thinks he now loves Carol Doe, another actress who hates Sally. Peter is arrested, and then Sally herself is suspected of selling Magda's jewels—her silver leopard coat is unmistakable!

"Where were you last Saturday afternoon?" Inspector Wilson asked Sally. "In bed with a headache," she replies. "Any witnesses?" Sally feels worried—Lena had been out. "No." John Bailey looks grave.

Carol Doe spreads tales about Sally, who, as a stand-in for Magda, has every reason to want the star out of the way.

Bailey is very angry at Carol's spiteful remarks. He sends for her at once. "You are fired!" he says. "I won't have you stammering Sally—go to the police if you want!"

At the police station where Sally is taken to see the Brighton jeweller, Sally's (or rather, Magda's) silver leopard coat is familiar to him. "Same coat," he says "but I can't swear to the girl." Magda's coat is unique—things look bad!

Carol goes to the police, determined to hurt Sally. They listen but give her no satisfaction at all. They know, of course, about Sally's real identity.

Peter, under arrest, writes to Sally ending their friendship, for her sake. "By the way," he finishes, "I lent my pen to Lena."

"She's supposed to be in Hollywood," she says, "no one's heard from her—and now Peter's charged with murder!"

Meanwhile Inspector Wilton has news. A girl, like Magda Frayne, in a silver leopard coat, tried to sell pearls in Bedford!

(Continued next week)

Save Money On FURNITURE

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY

(PTY.) LTD.,

64 Alice Street,

DURBAN.

ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

મહત્વા ઓપિનિયન હસ્તે
શને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૦ યું—અંક ૨૧

શુક્રવાર તા. ૩૦ મે, ૧૯૫૨.

શુક્રક નક્કલ પેની.૬

“ઈન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૩૦ મે, ૧૯૫૨.

પંડિત ઋષીરામ

પંડિત ઋષીરામ પાંચ માસ યુનીયન માં આજી હવે રોડેસીયા તરફ રવાના થઇ રહ્યા છે. ભ્યાંધી લેરે-કો-માક્સ ન્શી અને ઝોગરટમાં સ્ટીમર કમ્પાલમાં રવદેશ જવા વિદાય થશે. ડરબનમાં તેમણે સૌથી વિશેષ વખત ગાળ્યા હતાં. ભ્યાંધી જ્વનતાને તેમના ગાનપુર્ણ વ્યાખ્યાનો અને ગીતાપરના પ્રવચનો સાંભળવાનો અલભ્ય લાભ મળ્યો હતો.

આ દેશમાં માનવ સ્વાતંત્ર્યપરના અનેક અમાનુષિ પ્રતિબંધોથી જકડાયેલા આપણે આપણી આર્થિક ઉત્તરિત વેનકેન પ્રકારે કરી શકીએ છીએ પરંતુ નૈતિક, ધાર્મિક અને સંસ્કૃતિક ઉત્તરિત, એ દિશાએ પ્રોત્સાહન અને ગાન આપનાર વ્યક્તિઓના અભાવે, કરી શકતા નથી. આથી પંડિત ઋષીરામ જેવા કૌશલ માનુષ્યોની યી આ દેશમાં આવી ચઢે એ આશિર્વાદ થઈ પડે છે. એ સાધન પુરું પાડવાને માટે પંડિત ઋષીરામના હસ્તે જ રહેલાંક વર્ષ પર આ દેશમાં સંસ્કૃતિક ઉત્તરિત લેકચરશીલ દ્રુટ રચાયું હતું જેના આચારા હેઠળ પંડિતજી અહીં આગ્યા. એ દ્રુટ કમનસીએ આટલો વખત નિઠ્ઠાઈ પડી રહેલું હોવાથી એવા વધુ વિદાનેને આપણા યી મોલાની શક્યા નથી.

પંડિત ઋષીરામની આપણી વચ્ચે દાહરીથી આપણને ઘણાજ લાભ થયો છે. ખાસ કરી આને ભારે રાજકીય વાતાવરણ એટલું કહીવિત થઈ ગયું છે અને સરકારના અપમાન બરેલા કામદેઓથી આપણા પર ધનધોર વાળ જીવે રહ્યું છે તેવે વખતે પંડિતજીની દાહરી નિરાશામાં આશા આપનારી થઈ પડી છે.

પંડિતજીએ એ દ્રુટને ઉપયોગ કરવા તેમજ સદુપયોગ કરવા આપણને નિશ્ચિત કર્મ છે એ તેમની સૌથી મોટી સેવા ગણાય. પંડિતજી પાસેથી આપણે મેળવ્યું છે તે ઘણું તેની કદર આપણે કેવી રીતે કરીશું? માનપાન નો સિદ્ધાન્ત તો કરીશુંજ પણ એ કંઈ ખરું માન નહિ મળ્યા. ખરું માન

તો એ મળ્યા કે તેઓ આપણને શીખવી ગયા છે તેમાંથી આપણે કંઈક પ્રલભ્ય કરી આપણા જીવનમાં ઉતારવા ને સદા પ્રયત્નવાન રહીએ અને આંધી-ટાગોર દ્રુટનેા યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કરી આ દેશમાં વિદાને અવરનવર આભા કરે અને આપણને ગાન આપવા ઉપરાંત આ દેશની અન્ય પ્રબલ્ધોપર પણ દાંદની સંસ્કૃતિ, કે જેનો આપણે મત્ ધરાવીએ છીએ, તેની છાપ પાડે. આ દેશનું કહીવિત વાતાવરણ સુધારવાને આ તો એક સૌથી સહેલા અને સરળ માર્ગ છે કે જેમાં આપણે કરી જોડ આપવો પડ્યા વિના ઘણા લાભ મેળવી શકીએ છીએ. ખાસી તે એટલું વાદ રાખ્યા વિના છુટકોળ નથી કે કહીવિત વાતાવરણ ના કારણજીત આપણેજ છીએ. અને ભ્યાંધી જ્વનતાને સુધારવાનો પ્રયત્ન નહિ કરીએ અને અર્થ પ્રાપ્તિ સાધે નીતીને સર્વોચ્ચ સ્થાન નહિ આપીએ અને આપણી નૈતિક અને ધાર્મિક છાપણી જ્વનતાને મેળવેલું લક્ષ નહિ આપીએ ત્યાં સુધી આપણી દશા આ દેશમાં પરંતુ તો શું કયાંય સુધરવા ની આશા રાખી નહિ શકીએ.

જે દાંદીઓ વસતીના રચાથી ભાગ લેતી આ દેશમાં રહેવા માંગતા હોય તેઓએ “જીવનનું પશ્ચિમનું ધોરણ” પ્રલભ્ય કરવાપર જીવે ભાર સુકવામાં આવ્યો છે. આ વસ્તુનો કમનસીએ અક્ષરાર્થ જ કરવામાં આવ્યો છે અને એ રીતે જ તેનું પાલન થયું છે. જેથી આપણા બાઇઓ પશ્ચિમની નકલ કરનારા બન્યા છે. પશ્ચિમનું સાંઝે આપણે પ્રલભ્ય નથી કરી શક્યા કેમકે એપાટલેડની નીતીને લીધે આપણણી તે બની શક્યું નથી. આથી આપણે એવી કમનસીય રિયાતમાં સુક્યા છીએ કે નથી આપણે પશ્ચિમની સંખ્યામાં માર્થી સાંઝે લઇ શક્યા કે નથી ધમીશિસના પ્રતિબંધોને લીધે આપણી પોતાની સંખ્યામાંથી કશું સાંઝે લઇ શક્યા. આથી આંધી-ટાગોર લેકચરશીલ દ્રુટ આપણું સિશ્યનું ધોરણજી નહિ

પરંતુ નૈતિક તેમજ આધ્યાત્મિક ધોરણ પુષ્ટ જીવન કરવામાં ઘણું મદદરૂપ થઈ શકે. બેશક ખરી સંખ્યાત-સંસ્કૃતિ પુર્વ ની સંસ્કૃતિ અને તત્વજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો તું માન ઉચું ગાન ભાવવામાં જ નથી રહી પરંતુ એ સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવામાં રહેલી છે, આ વસ્તુ પંડિતજીએ આપણને ફસવાનો પ્રયત્ન કરેલો છે. આપણે પંડિતજીના ઘણાજ આભારી છીએ અને આશા રાખીએ છીએ કે તેઓ ડુંક સમયમાં ફરી તેમના સત્સંગ નો લાભ આપશે. પરંતુ તેમને ખરું માન તો ત્યારે જ આપણે ગણ્યો જે તેમણે આપેલા ઉપદેશમાંથી આપણે પરિચિત પણ આપણા જીવનમાં ઉતાર વાનો પ્રમાણીક પ્રયત્ન કરીશું.

નેધ

રમજન સુખારક
જ્યા સોમવારથી મુસ્લીમ બાઇઓ નો રમજન માસ શરૂ થયો, બીજા રમજન માસે કરનાં આ ખાસનું મહત્વ વધારે છે. આને સાથે આફ્રીકામાં કદી નહિ હતી તેવી અચાંતી છળાંક રહી છે. તેમાંથી શું પરિચયુરો એ ઉધરજ જાણે. એ સિવાય દાંદીઓ પર પણ કદી નહિ હતા તેવા અપાન બરેલા પ્રતિબંધિન કાપડઓ થયા છે અને તે સાથે આખી બીન-ગોરી પ્રભુ પર જીવ્યમ કરનારા અનેક કાપડ થયા છે. એ સઘળા અન્યાય સામે મરદાનગીથી લડ્યા વિના છુટકો નથી નહિ તે આપણે નામદમાંજ ખપીએ અને નામદોને માટે પુકીપર સ્થાન હોઇ શકે જ નહિ. એ લડત ચલાવવા ને સોમે શક્તિ માટે ઉધરને પ્રાર્થના કરવી પડશે. આ પવિત્ર રમજન માસ દરમીયાન માત્ર મુસ્લીમ બાઇ ઓએ જ નહિ પરંતુ અન્ય બાઇઓએ પણ બની શકે તેટલો ત્યાગ કરી ખરા દિલથી ઉધર પ્રાર્થના કરે. આ બેઉએ કે આ દેશના રાજ્યકર્તાઓને તે સન્મતી આપે અને દુનીયામાં ચોતરફ અચાંતી ફેલાઇ રહી છે તે કુર કરે અને આપણને તે સોને સન્માર્ગે કરે. આ પવિત્ર ભાવનાથી મુસ્લીમ બાઇઓને અને રમજન સુખારક ઇસ્લામી છીએ.

મી. સેકસની ધરપકડ
ન્યાય ખાતાના પ્રધાન મી. સ્વોર્ડે ડ્રૂડ યુનીયનના નેતાઓપર રાજધાનીમાં આપવાનો કુકમ બળબો, ‘ગાર્ડિયન’ પર છાપવા અને પ્રસિદ્ધ કરવાનો

મનાઇ કુકમ કર્યો અને મારચેન્ડ વર્ક્સ યુનીયનના સેક્રટરી મી. ઇ. ઝેસ. સેકસની નેદાનીસખમાં ગાં ધર પકડ કરી તે સાથે દેશ બરમાં ડ્રૂડ યુનીયનેની સુખાઓ બરાઈ છે અને વીરોધના ઠરાવો થયા છે.

મયા શનીવારે ડ્રૂડ યુનીયનના સભ્યો ની જંગી સભા નેદાનીસખમાં સીટી હોલની બહાર મળી હતી જે વખતે પોલીસો તરફથી આજ બનતા પર કાવે તેમ ઘાતકી કુમલા થયા હોવાનું જાહેર થયું તરફથી નબળાણું છે. નેદાનીસખમાં ‘રટાર’ બજાવે છે કે આડનીસ બીન-ગોરા જેમાં રજ ઓએ હતી અને ચારે યુરોપીયોને જનરલ હેરોપીટલામાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા, વડા પ્રધાન ડા. મલાનેને આવા અમાઉ કદી નહિ અનેલા ખનાવની તપાસ કરવા કમીસન નીચવાની માગણી કરવામાં આવતાં ડા. મલાને એ માગણી રિવકારી નહિ.

આંતરરાષ્ટ્રીય ડ્રૂડ યુનીયનને-સા. આ. નો બલિષ્ઠકાર કરવા સુચના સાથે આફ્રીકાની ડ્રૂડ એન્ડ લેખર કોલેસીયોની ડરબન ખાતેની એકઠેક-યુદ્ધિએ બ્રીટીશ ડ્રૂડ યુનીયન કોંગ્રેસ પર તાર કર્યો હતો કે ડ્રૂડ યુનીયનની લીલચાલ પર નાઝીવાદ ચલાવવાના યુનીયન સરકારના પક્ષમાં વિરોધ આંતરરાષ્ટ્રીય ડ્રૂડ યુનીયને સાથે આફ્રી કાને બલિષ્ઠકાર કરવો જોઈએ. ડ્રૂડ યુનીયન સામેના અને મી. સેકસની ધરપકડ કરવાના સરકારના પક્ષમાંથી જીવી યમ્બેલી કોલેક્ટીની રિયાતિનો વીચાર કરવા મજેલી કમીટી મીટીંગમાં આ ઠરાવ થયો હતો. કમીટીના સેક્રેટરી મી. એમ. જે. મોહર જાણ્યું છે જેના બલિષ્ઠકારનું પરિણામ એ સાથે કે અન્ય દેશોના ડ્રૂડ યુનીયને સાથે આફ્રીકા માટેના કૌશલ પથ વેપાર કે ઉલોમને લગતાં કાંપમાં ડ્રૂડ યુનીયન ના માણસો કામ ન કરે. આવા બલિષ્ઠકારની દેશના વેપાર ઉલોમ ને બરોગી અસર યાવ કેમકે આખા યતા સઘળા માલ-અનાજ, દવાઓ, કારખાનાના પત્રો વિગેરે અમતની સઘળી વસ્તુઓને તરતજ અસર થાય.

મી. ખાન અને મી કારનેસન ની બરતરફી
સપ્રેશન એડ કોમ્યુનીકમ એકઠેકની કુમે મી. સેમ ખાનેને ધારા સભામાંથી અને મી. કારનેસનેને કેપ પ્રાંતિ કાઉ સીલમાંથી બરતરફ કરવામાં આવ્યા છે.

કૃતજ્ઞતા

(શ્રીરામવસલ મહાશ્વવાળા)

“આ હોના લોકો તદ્દન નરણ્યા છે. એમને માટે ગમે તેટલું કરો તોય વખત આવે ફરી ન્તાં એમને વાર નથી લાગવાની” (કાકા કાલેલ કમ કૃત પુવ આરિકામાં પા. ૪૩). ગમે વરસે શ્રી. કાકા સાહેબ કાલેલકર પુવ આરિકાના પ્રવાસે ગયા સારે સ્વાં વસતા આપણા કેટલાક દેશભ્રમણએ સ્વાંના લોકો વિષે તેમની પાસે આ હરિવાદ કરી.

ટાસ્ત્રોપના સહિત્યમાં આવેા જ ક્રોષક અનુભવ તેમને થયેલો એમ વાંચ્યું મને ખાંદ આવે છે. તે પોતા ના ખેડૂત અને તોકરા સાથે બહુ ઉદારતાથી વર્તતાં, પણ તેના પદલામાં તેમને ઘણીવાર કૃતખતા જ સંપડતી. પરંતુ ટાસ્ત્રોપ તો ઉંડે ઉતરવેને ભેનારા હતા. તેમણે આ દેખીતા મત્સાભાવિક વર્તનનું કારણ શોધવા માંડ્યું. એક દ્રશ્ય આપીને તેમણે આ વાત સમજાવી છે. તેમણે આપેલું દ્રશ્ય મને ખરોખર યાદ નથી. પણ ઘણું કરીને કાંઈક નીચેના જેવું હતું.

ધારો કે તમે રસ્તા પર ચાલ્યા બસો છો અને તમને બીડીનું બસન છે. તમને બીડી પીવાનું મન થાય છે. બન્વામાંથી દીવાસળીની પેટી કાઢો છો. તે ખાલી છે. સ્વાં જ તમારી પાસેથી બીજી એક બાઈ પસાર થાય છે. તે પોતાની બીડી સળાવતો જાય છે. તમે તેની પાસે દીવાસળી માગો છો અને તે તમને આપે છે. મોટીથી તો તમે સભ્ય પણ હોવાથી કહેા છો, ‘મહેરબાની’, પણ આ તેની ‘મહેરબાની’ માટે તમારા દિલમાં ખરેખર ઉપકારનો ખાર કેટલોક રાખશો? યું તમે તમારો આખો જન્મરો એણે કરેલા ઉપકારને મનમાં સાચવી રાખશો? એ જ ન્યાયે ટાસ્ત્રોપ સમગ્રવે છે કે એના જેવો શ્રીમંત માણસ, જેને એક રૂપિયાની કીમત બીડી પીનારાની એક દીવાસળી નેટલી છે, તેને પોતાના તોકર, ખેડૂત કે ક્રોષ બિખારીને રૂપિયા આપે તો દાન લેનારે દાતા પ્રત્યે આજ્ઞવન ઋણ્યની ભાવના શા માટે રાખવી? અને કેમ રાખી શકે? એ શ્રીમંત માણસ આ દાન આપવા યી મુદ્દલ મરીજ થઈ જવાનો નથી. તેને તે માટે પોતાના ક્રોષ બોલવિલાસ મણુ છોડવા પડવાના નથી—રાજની જ્વરીપાતો છોડવાનો તો વાત જ ક્યાં રહી? ખરી રીતે તો એ શ્રીમંતને પોતાની અટળક સંપત્તિ એછી કરવા ની જરૂર જ છે; જેમ બહુ વરડા માણસને પોતાના આરોગ્ય માટે વરખી ધરાવવાની જરૂર હોય તેમ. વિગાન

ને એવી ક્રોષ શોધ કરે જેથી જગા માણસ પોતાની વરખી ઢુળળા-પાતળા ને આપી શકે તો તે કેટલા રાજ્ય યાય! એથી મને પશ્ચને હાલ યામ; ન તો ક્રોષ ઉપકાર કરનાર મણ્યાય કે ન ક્રોષ ઉપકાર લેનાર ખને.

તેમણે જે દાતા અને દાન લેનાર વચ્ચે પહેલાં કે ચાહુ શોધક અને શોધવના સંબંધ હોય તો આ કૃતજ્ઞતા ની ભાવના વળી વધારે ઘટી જાય છે. દાતા ક્રોષ શ્રીમંત બધિત હોય, કે ક્રોષ દૂરસ્તરયા હોય કે અમેરિકા જેવો દેશ હોય અને દાન લેનાર બિખારી હોય, સામાજ્યક કાર્યકર્તા હોય કે યુરોપ કે એશિયાનો ક્રોષ ગરીબ દેશ હોય, જે દાન દાતાની અટળક સંપત્તિમાંથી આપવામાં આવતું હોય, તેથી તેના મોલ વિલાસમાં કરી કમી યતી ન હોય, અને વળી ક્રોષ ભય ઠાળવા કે ક્રોષ રપટ લાભ લેવા ના હેતુથી અપાતું હોય, તો કૃતજ્ઞતા ની કામગી ભાવના એથી વેદા યસાને સંભવ નથી. ઉલટું એવુંયે ખને કે દાતા માટે કૃપાની રતિ વેદા યાય અને દાન મેળવતાં છતાં તેના પ્રત્યે માન ઘટી જાય તથા તેની પાસેથી પડાવાય એટલું પડાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવે અને એ માટે ધમકાવનો ભય પણ ખતાવવામાં આવે.

બીજું વિશ્યુદ્ધ પુરું થયા પછી યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ યુરોપ અને એશિયામાં પુષ્કળ રકમ વેરવા લાગ્યું છે. અપેક્ષા તો એમ રહે કે એથી અમેરિકાવાસી એા પ્રત્યે પ્રેમ અને આચારની લગણી વેદા થવી જોઈએ. પણ મને લાગે છે કે બેમાંથી એકે ખંડમાં એવી લાગણી જન્મી નથી. મદદ બેનેકે રાજ્યસુશીલી સ્વીકારી લેવામાં આવે છે અને વહુ લેવા માટે પ્રયત્ન પણ કરાય છે, પરંતુ દાન લેનારા લોકોમાં આભારની લાગણી જન્મવા મળતી નથી. કદાચ ભય તો એવે છે કે આ મદદ ને પરિણામે જ તે દેશી સામ્યવાદીઓ બની બેસે—જે પરિણામ ઠાળવા માટે અમેરિકા દુનિયાને યુજી યુજી દાન આપવાની ટહેલ નાખી રહ્યું છે, તે સાચું માંદીને આવે.

મહાભારતમાં સૈનેરી નોળિયાની એક કથા આવે છે :

ધર્મરાજ યુધિષ્ઠિરે મહાન રાજસુય યજ્ઞ આદર્યો હતો. આલજ્યોને સુવર્ણનું પુષ્કળ દાનો આપવામાં આવ્યું અને ધલભોજનો કરાયાં. તેમના હાય ધોવાના પાણીની એક તાની નદી ચાલી.

એક નોળિયા સાં આબ્યો. તેનો અડધો દેહ સૈનેરી હતો. બીજો

અડધો સાધારણ નોળિયા જેવો હતો. તે એકવાડના પાણીમાં આળોટયો અને પોતાના બાકીના અડધા દેહ સામે બેઠ્યું. તે સૈનેરી થયો નથી એમ ભેષ્ઠને તેણે ધર્મરાજને કહ્યું કે, ‘મે’ તમારી ઉદારતાનું માપ કાઢી લીધું છે. અને મને એની કરી કીમત જણાઈ નથી.’

રાજએ તેનું કારણ પૂછ્યું. નોળિયાએ એનું કારણ સમજાવવા માટે પોતાનો અડધો દેહ કેવી રીતે સૈનેરી થયો હતો તેની વાત કહી :

એક ગરીબ માણસ કેટલાય દિવસથી બેઠ્ઠો હતો. મહામહેનતે તે કપાંચથી લેલ-મોખા વગેરે લઈ આબ્યો. ઘેર આવતીને તે રસોઈ કરીને ખાવાની તૈયારી કરતો હતો, તેવામાં તેને આંગણે એક બિલ્લુક આવી યદ્યો. આ ગરીબ માણસે પોતે ન ખાતાં બિલ્લુકને બહુ ખાવા આપ્યું. બિલ્લુકે પાછને હાય ધોયા અને પીવા પાણી માગ્યું. તેની પાસે એક લોટો પાણી હતું તે તેણે બિલ્લુકને આપ્યું. તેણે યોહાું પીધું અને બાકીનાથી હાય ધોયા. આ હાય ધોયેલા પાણીમાં નાજાથી નોળિયાનું અડધું શરીર સૈનેરી થઈ ગયું. સાર ખાદ તે નોળિયા એવા પાણીની લીસમાં હતો જેથી બાકીનું અડધું શરીર સૈનેરી થઈ જાય. તે આ રાજસુય યજ્ઞ પ્રત્યે મોટી આથા કરીને આબ્યો હતો. પણ તેનો બાકીનો અડધો દેહ સૈનેરી થયો નહોતો; તેને ધર્મરાજની ઉદારતામાં કમી જણાઈ. માણસ પોતાના બાણ્યામાંથી બીજાને રાટલી આપે છે, પોતાને જરૂર હોય, બીજા સાંધે ન હોય, છતાં તે બીજાને આપે છે ત્યારે તે દાન લેનાર ના હૃદયમાં આજ્ઞવન ઋણ્યની ભાવના વેદા કરે છે.

દીવાસળી જેવા નાના ઉપકાર લેનારને તે જુદી જવાનો અધિકાર છે, એવું શીખવવા હું આ લખતો નથી. રખડતો કૂતરો કે હાંસિક સોંક પણ તેના પર એકદ વાર કરેલો ઉપકાર જુદી જતો નથી. કમનસીબ માણસ ઘણી વાર કૂતરો કે જંગલી જાનવર (સોંક) નેટલી પણ ખાનદાની ખતાવતો નથી હોતો. પણ આ વસ્તુ એને ક્રોષ રીતે શોભાણ્ય નથી. જે માણસમાં નૈતિ અનીતિનો વિચાર કરવા નેટલી બુદ્ધિ છે તે કદી કૃતજ્ઞ થવાનો કે કૃતજ્ઞતાનો ખયાલ કરવાનો વિચાર સુકાં ન કરે.

મારો લેખ દાતાએને એક મિત્ર તરીકેની ચેતવણી રૂપે છે. તેમને જેની ઘણી જરૂર હોય તે વસ્તુઓ પણ તેઓ આપે અને એ વિના થોડા વખત માટે તો ચલાવી લે. તેઓ કૃતજ્ઞતાના દીપ્તિમાં કપડાં અને યગરેલી ખાવાની વસ્તુઓ ગરબીને દાનમાં ન આપે. તેઓ લમજે કે નૈતિક કામદ પ્રમાણે શ્રીમંત, બુદ્ધિમંત

અને વધારે આગળ વધેલી બ્યાકતએ અને કેમએ પોતાની પાસેનાં ધન કે બુદ્ધિના દૂરટી જ છે. અને તેઓ પોતાની બુદ્ધિ, ધન કે બુદ્ધિનું ગરીબો માટે કે એછી વિકસેલી પ્રબળઓ માટે એમ તમારી ઉદારતાનું માપ કાઢી લીધું છે. અને મને એની કરી કીમત જણાઈ નથી.”

તેમણે પોતાની વધારાની સંપત્તિમાંથી આપતા હોય કે પોતાની જરૂરીપાતમાંથી, પરંતુ ક્રોષ લાભ ખોટી જવાની દૃષ્ટિથી કે ભય ઠાળવાની દૃષ્ટિથી આપતા હોય તો તેમણે નિરાશ થવા માટે તૈયાર રહેવું જોઈશે. તેમની પાસે ઘણું છે, તેથી તેમણે પોતાનું તો જોઈએ જ. અને તેની સાથે કરી શરતો લખાડવા વિના કે કયા પદલાની અપેક્ષા વિના શુદ્ધ ભાવથી આપવું જોઈએ. દાન લેનારા એમાં આદરની ભાવના વેદા કરવાને અને તેમનો પ્રેમ જીતવાને આ પદો માર્ગ છે.

—હરિવનમખંધુ.

જાણવા નેજા

સૌથી સારો ધર્મ

રાજ જ્યોસૈયે પોતાના દરબારમાં બેસતા વિદાનેને એક પ્રશ્ન પુછ્યો: “સૌથી સારો ધર્મ કયો?”

વિદાને જવાબ ન આપી શકયા કારણ તેઓ જે ધર્મને માનતા હતા એવ જ્યોમને સારો લાગતો હતો. પણ રાજને તેમ કહેવું તેમને જોગ્ય ન લાગ્યું. રાજએ મહા વિદાને હેમચદ્રના ચર્મ સામે બેઠ્યું અને તેઓએ કહ્યું કે: “હે રાજ! જેને પાળવો છે તેને માટે તો દરેક ધર્મ સરખાજ સારો છે અને જેને પાળવો નથી તેને માટે મારા મારી તારી કરી કલક કલ્યા કરવા માટે જ ધર્મ છે. બધા ધર્મ માંથી જે સાંકે વલ લે છે તે માણસ સાચો ધર્મ પાળે છે.”

આજે આપણે જહાડું ધેવું પૂળ નામજ કરવી અને જીવન ગમે તે રીતે જીવ્યું એનેજ ધર્મ માનીએ છીએ. ધર્મ પાળવા માટે છે. ફકત મોલવા માટે નહીં. જીવનમાં ધર્મ અને આચાર બે એક રૂપ ન થાય તો ધર્મ શા કામનો?”

એક સંત પુણ્યે કહ્યું છે કે: “ગોક્ષ મેળવવા મથે છે તેના જેવો સુખ ક્રોષ નથી. પૃથ્વી પર સારા કાષી કરવા માટે ક્યાં જોણું ક્ષેત્ર છે કે પૃથ્વી પરથી બાગી મોક્ષ મેળવવો છે? સારા કામનો આનંદ એજ મોક્ષ.”

વધી ત્રીક્ષુક યોજના

શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની સમજ ગાંધીજીના બેત્રીક એજ્યુકેશન સુચન મળવાનું ઠેકાણું આ મોરારીસ

હિંદના ખબરો

હિંદના રાષ્ટ્રપતિ

હિંદના રાષ્ટ્રપતિ ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદે એ તે. ૧૩મીના આવતા પાંચ વર્ષ માટે રાષ્ટ્રપતિ તરીકે સોંપેલે લીધા બાદ પ્રવચન કરતાં તેમણે કહ્યું: રાષ્ટ્રપતિ તરીકે મેં હમણા જ સોંપેલે લીધા અને આ મહાન દેશની સેવામાં માફ જીવન અર્પણ કરવાનો મારો નિશ્ચય પ્રદર્શિત કર્યો. રાષ્ટ્રપતિ તરીકે હું હિંદના પ્રજાસત્તાકના એક પ્રતીક તરીકે તમારી સમક્ષ ઉભો છું. આપણા પ્રાર્થના ઇતિહાસમાં આપણે આપણા દેશના અચુક ભાગોમાં અને અચુક વખતે પ્રજાસત્તાકો સ્થપાયાનું વાંચીએ છીએ પરંતુ તેઓની હકુમત નાના ભાગોને જ અર્પાદિત હતી અને તેનો વહીવટ કેવી રીતે ચાલતો હતો એ આપણે બંધાવવા જાણ્યા નથી. આ પહેલવહેલા જ પ્રસંગ છે કે જ્યારે આપણા દેશનો વહીવટ એક જ મહાન પ્રજાસત્તાકની હકુમત / નીચે આવ્યો છે. આ પ્રજાસત્તાકની રચના જે આપણા બંધારણમાં સ્થાપિત થઈ છે તે સંબંધે પ્રોડ સી પુસ્તકોને આટલે બહોળી છે. તેઓમાંના સત્તર કરોડે હિંદનું તંત્ર ચલાવવાને અને તેનું ભવિષ્યવાને પોતાના પ્રતિનિધિઓ સુટયા છે. એ પ્રતિનિધિઓએ અને પ્રમુખ સુટયા છે અને તેમ કરીને તેઓએ સર્વોચ્ચ સંવેદનથી આપણે ધડેલાં બંધારણને અમલમાં મુક્યું છે.

આ પ્રજાસત્તાક પ્રજાસત્તાક સ્વતંત્રતા પ્રાપ્ત કર્યો પછી જ સ્થાપી શકાય. આથી આપણી પ્રત્યેકની સૌથી પ્રથમ અને અમલની ફરજ મહાન ભોગો આપી મેળવેલી સ્વતંત્રતાનું રક્ષણ કરવાની અને તેને ટકાવી રાખવાની છે. આપણી જનતાની સ્થિતિ સુધારવાની અને તેને ઉત્તર કરવાની અમારી નેમ છે. પરંતુ આ દેશને સુધારવા અને ઉત્તર કરવાની અમારી સંબંધી શોભનાઓનો આધાર આપણી સ્વતંત્રતા ટકાવી રાખવા ઉપર રહેલો છે. આપણે આપણું રાષ્ટ્રીય અને વ્યક્તિગત જીવન એ સુળભૂત સ્વતંત્રતાપર અવધેશું છે. એ સ્વતંત્રતાનું ગમે તે ભોગે રક્ષણ કરવાની અને તેને ટકાવી રાખવાની મારી તેમજ તમારી ફરજ છે.

એ ફરજ જાળવવામાં મારો સૌથી પ્રથમ અને અગત્યનો પ્રયત્ન દેશના નિમ્ન નિમ્ન ભાગોમાં વસતા સંબંધી ભોગો પ્રત્યે જાતી શાંતિ કે વર્ચનોને બેદ પાયા વિના સમાન અને નિષ્પક્ષ પાત્રી વતીવ બતાવવાનો રહેશે. ખીલ્લ ફરજ તમારી તેમજ મારી અન્ય સંબંધી રોષો સાથે મૈત્રી સાધવાની અને તેઓ સાથે સહકાર કરવાના મહર્ષો શોધી

કાઢવાની રહેશે. આ દેશના સંબંધી લોભોને મારી હાર્દિક વીનંતિ છે કે તેઓએ અને તેઓ નો પોતાનો જ ગણવે અને મારી પુણ્ય શક્તિ વડે તેઓની સેવા કરવાની અને તેમ અને ઉત્તરજન આપવાં. ઇશ્વર પ્રત્યે મારી પ્રાર્થના છે કે ખરી સેવા બાવનાથી મારી ફરજ અને મારી જવાબદારીઓ ઉઠાવવાની તે મને મુશ્કેલી અને શક્તિ આપે.

હિંદ પ્રજાસત્તાકનું પ્રધાન મંડળ હિંદ પ્રજાસત્તાકના પ્રધાનો વચ્ચે

ખાતાંઓની ગમે અકાદમી વહેંચણી નીચે પ્રમાણે થઈ છે: શ્રી. જવાહરલાલ નેહરુ: પરદેશ ખાતું; મહિલાના અણુલ કલામ આઝાદ: કેળવણી અને કુદરતી સાધનો અને ગૈરનિતિક શોધોનાં ખાતાં, શ્રી. એન. ગોપાલરવાળી આર્થિક: સરકારી ખાતું; રાજકુમારી અમૃતલદેવર: તંદુરસ્તી ખાતું; ડો. કમલાશનાય કાટ્યુ: ગ્રહ અને રીયાસતોનાં ખાતાં; શ્રી. રશી અહમદ કીડવાઈ: અનાજ અને ખેતી ખાતાં. શ્રી. સી. ડી. દેશમુખ: નાણા ખાતું; શ્રી. જગજીવનરામ: વ્યવહાર ખાતું; શ્રી. યુલકારીલાલ નન્દા: રવેનો ધડવા ના અને નદીની ખીણોની શોભનાનાં ખાતાં; શ્રી. ડી. ડી. કીશાભાચારી: વેપાર અને ઉલ્લોખ ખાતું; શ્રી. સી. સી.

બીરવાસ: કાપડો અને લઘુમતી ખાતું; શ્રી. લાલાજીલાલ શાસ્ત્રી: રેલવે અને ટ્રાંસપોર્ટ ખાતું; શ્રી. સ્વરનસિંહ: બાંધકામ; ધરો અને સંવલોધ ખાતું; શ્રી. વી. વી. ગીરી: મજૂર ખાતું; શ્રી. કે. સી. રુડ્રી: ઉત્તરપાટન ખાતું; શ્રી. અલ્લટ પ્રસાદ જૈન: યુન:વસવાટ ખાતું; શ્રી. સત્યનારાયણ સિંહા: પાલમિન્ટરી એફેસ ખાતું; શ્રી. મદા વીર ત્યાગી: નાણા ખાતાના રાજ્ય મંત્રી: ડો. બી. વી. કેસકર: ઇન્દર મેશન અને જોડ કાર્ટોગ ખાતું.

—સંસદના નવા સુટાયેલા ડેવિસના સભ્યોએ સંસદમાં ડેવિસ પક્ષના નેતા તરીકે શ્રી. જવાહરલાલ નેહરુને સુટયા છે.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો ?

“બનતી ઝંકપે, સારો માલ, કિશમત ભાવે મોકલાવશું” એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના શોડકંક આપીએ છીએ, તે વાંચશો એટલે અપને ખાતી થશે કે “ગ્રાહકોને સતોષ આપવો” એ અમારો મુદ્દાલેખ અતિશયોક્તિ બચો નથી:—

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ગા. ૩૦/૪/૫૧.

પ્રેમ ભક્ત

જન જવાહરલાલ નેહરુના સંવેદન બાજબી ભાવે મારા અને મારા માલ મોત્સ સોજો કરવા કે જે બાજબી મારા તરફથી આપી આપ્યું છે જે માલ સારો અને સવલ પડે તેમ આપણે જેવા આ ઉપર તમારું મોત્સ વ્યાજ આપવા મોત્સ સોજો.

ગાંધીવડુ, કંઠાર, ઘર-ગણુ દવાઓ, જીવન-પુલાની સામગ્રીઓ. સુબર્ષ સમાચારના પંચાંગ કીમત શી. ૩-૬.

અમારૂં

જાતી મંડળો અને જાતીવાદ

“જાતિમંડળો જ્યાં જોઈએ” એ મથાળાં હેઠળ શ્રી. બાલુભાઈ શંકરલાલ ને “પ્રબળધુ”માં છપાયેલો લેખ ‘ઈન્ડિયન આપિનિચન’ના તા. ૩૭ મે પરના અંકમાં આપવામાં આવ્યો છે તે ઉપર પોટ’ ઇતિહાસિકના ભારત વિભાગદિરના અધ્યાપક શ્રી. બાલુભાઈ કુશરભાઈ પટેલે જે નોંધ કરી છે તેના જવાબમાં શેડુ’કે લખવાની જરૂર લાગે છે:—

“પ્રબળધુ”માં આવેલો લેખ મુખ્યત્વે આપણા દેશના જાતિમંડળોને ઉદ્દેશીને લખાયેલો છે. હાલમાં રોકાઓથી જાતિવાદ ચાલતો આવ્યો છે અને તે મિટાવવાને માટે કેટલાએ મહાપુરુષોએ પ્રયત્ન મહેનત કરી છે. છતાં હજી (થોડો ઘણો મેળો પડ્યા છતાં) ચાલે છે, અને હજી કેટલો વખત ચાલશે તે કહી શકાતું નથી. પરંતુ ત્યાંના જાતિવાદમાં સાથેય આફ્રીકાના હાંદુઓને સંડોવવાની જરૂર ન હતી. અલગત નોંધ લેખકે ખતાવ્યાં છે તેવાં જાતિમંડળો અહીં અવશ્ય છે, પરંતુ તેના ઉદ્દેશ પોતપોતાની જાતિના, દેશમાં તેમજ અહીં બન્યાના મરીમ વિવાદોમાં આમળ વધારવાનો જ રહેલો છે. આફ્રીકાનાં આ કોમી મંડળોની રખાપનાં કોમવાદને પોષવાને માટે ધર્મજ નથી. દેશમાં કોમ કોમ વચ્ચે એકતા નથી એટલે તેની અસરને ધીધે અહીં “અધા હાંદુઓ” (“હાંદો જાતિ” લખીને નોંધ લેખક શું કહેવા માગે છે તે સમજાતું નથી!) એક મંડળ રચવાય છે હાલ તે ખુલ્લું સંભવિત નથી. વળી એવું “અધા હાંદુઓ” મંડળ યાવ તેમાં જાતિ તેા રહેવાનીજ, એટલે મદદને પ્રસ્તુ આપતાં દરેક જાતિ પોતાની જાતિના વિદ્યાર્થીઓને વધુ મદદ અપાવવા માટે આગ્રહ કરે એ દેખીતું છે. તેા હાલનાં મંડળો અલગ અલગ રહીને પોતપોતાની

જાતિના વિદ્યાર્થીઓને ઉરોજન આપે એમાં શેડુ’ શું છે?

શ્રી. નોંધ લેખકે જણાવેલ ‘કાઠીવાદ સમાજ’ ‘સુરત હાંદુ એસોસિએશન’ ઉપરાંત ‘પ્રાંસવાલ હાંદુ સેવા સમાજ (એ’એમ)’, ‘ગિટારીઆ હાંદુ સેવા સમાજ’, ‘યુનાઇટેડ હાંદુ એસોસિએશન ટ્રેપટાઉન’, ‘હાંદુ મહા સમાજ-પો.હ.’, ‘હાંદુ સોસાયટી ઇ.લ.’” આ સંસ્થા એ અથવા મંડળો સર્વ હાંદુઓનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવે છે. આ મંડળો હેઠળ “જાતિ” નથી તેમજ એમની દશા “છિન્નભિન્ન” પણ નથી. આ મંડળો પોતપોતાનાં સ્થાનમાં એક કે બે યુજરાતી શાળા (ધર્મશાળા પણ) ચલાવે છે અને તેમાં સર્વ જાતિનાં બાળકો વિના વિરોધે ને વિના પક્ષપાતે ભણે છે. તથા આ મંડળો પાસે સારી જેવી રચાવર તેમજ જમ મિલકતો છે, જેમાંથી આ શાળાઓ ચલાવાય છે અને દેશના વિદ્યાર્થીઓને મદદ આપાય છે, તેા આનાં મંડળોને ‘છિન્નભિન્ન દશા’ વાળાં કહી “જાતિવાદ ને પોષતા” કહેવા એ યોગ્ય છે?

એમણે (નોંધલેખકે) જણાવેલ નાનાં મંડળો કોળી મંડળ, જરજમંડળ, ઘોળીમંડળ, ગોશી મંડળ, જન્યુત મંડળ, વગેરે મંડળો છે પરંતુ એ મંડળોના સભ્યો આમળ જણાવેલ “કાઠીવાદ સમાજ” ઇત્યાદિ ગોટાં મંડળોના પણ સભ્યો છે અને તેઓ સર્વ એકત્ર યજ્ઞને આ ગોટાં મંડળો ચલાવી રહ્યા છે. એટલે એકીકરણ કરવાને પ્રસ્તુ રહેતો નથી. સાથેય આફ્રીકામાં વસતો લખમજ દરેક હાંદુ આ નાનાં કે ગોટા મંડળના સભ્ય તરીકે મંડળના કાર્યથી વાકેફ છે. તેથી એવે કાષ્ટ પણ હાંદુ ન નીકળે કે જે આ મંડળોને “જાતિવાદને પોષીને હાલકાં મંધાતું વાતાવરણ” ઉત્પન્ન કરનાર માનતો હોય.

કયાં આ નોંધલેખક શ્રી. બાલુભાઈ પટેલ હાંદુશી તાનેતરમાંજ આવેલાં હોવા નોંધએ. એટલેજ અહીંની સંસ્થાઓથી અને તેનાં કાર્યોથી અલગ હોવાં છે. ને એમને અહીંના મંડળો ને “જાતિવાદ” (!) અલગ હાલતો હોવા તેમો પોતે એ “હાલકાં

કલ્પિત અને મંધાતા જાતિવાદમાંથી ઉતરી જવાને મામ” એમને મળતી પડેથી તકે લખને-એટલે જાતિવાદ મિટાવવાનું પમજી ભરી-સાથેય આફ્રીકામાં દાખલો બેસાડશે એવું આને પણે કહ્યુંએ.

લિ જાતિમંડળોને એક સમૂહ

પરચુરણ

—શ્રી. ઇ. વી. માવળંકર ૩૯૪ વીજી ૫૫ મે હાંદે ધારાસભાના પ્રમુખ ચુટાયા છે. સામ્યવાદીઓ અને અન્ય યુગોએ મહારાષ્ટ્રના બેકુલ અને કામ દાર પક્ષના નેતા બી. એસ. એસ. યુર ને તેમની જગ્યાએ સુચવ્યા હતા. શ્રી. માવળંકર ચુટાયા હોય તેમનું નામ અતને માટે રચુ કરવામાં આવ્યું નહોતું.

—હાંદે-પાકીસ્તાન વચ્ચે યુધ્ધારી કરવા ને પાસપોટ’ અને વીઝાની રૂઢી દાખલ કરવાની પાકીસ્તાન સરકારની સુચના પર હાંદે-પાકીસ્તાન પરિષદ ને તા. ૧૫ મેનાં કરાંચીમાં મળી હતી.

—મધ્ય પ્રદેશમાં એક એવો ખડક મળી આવ્યો છે જે પાંચ મહાલ લાંબો અને બે ફરલાંમ પહોળો છે, અને તેની ઉપરનો ભાગ બીલકુક સપાટ છે. કુદરતને એક ચમત્કાર મળવામાં આવે છે.

—લક્ષ્મીતા પ્રીટીશ તત્વજ્ઞાની બર ડાન્ડ રસલે ને તા. ૧૭ મીના પોતાની ૮૦મી વર્ષ આંડના દિને લંડનના એક પત્રને સુલાકાતમાં જણાવ્યું હતું કે શ્રી. નેહરૂ કુનીયામાં એકજ સૌથી બળવાન બાકિ છે જે બરેબર જટરચતા ભળવી રહ્યા છે. એશીયાના દેશોના સંબંધમાં તેમણે કહીને જેમ હાંદેમાંથી નીકળી મડું તેમ તેણે અન્ય દેશોમાંથી પણ નીકળી પડશે. તેમણે કહ્યું કે એશીયાના દેશો સામ્યવાદી નહિ અને પરંતુ રાષ્ટ્રવાદી બનશે. વધુમાં તેમણે કહ્યું કે કુનીયા ને આ વર્ષમાં કે આવતાં વર્ષમાં કઈ પણ બગાડમાંથી બચી જશે તો યુદ્ધ યત્ન

સાવ અટકાવવાને તેને ઘણી સુદર તક સાંપડશે.

—હાંદે સરકારના ઇસ્ટ આફ્રીકા ખાતે ના કમીશનર શ્રી. આપા સાહેબ પંત અને તેમના ધર્મ પતિને ડા. નવીની દેવી પંત જેઓ કુંકે યુદ્ધપર હાંદે ગયાં હતાં તેઓ રીમર કમ્પોઝમાં ને તા. ૧૯ મીના ફરી ઇસ્ટ આફ્રીકા આવી ગયા છે.

—યુનીયનમાં ૧૯૦૦૦ ફારમરો દર વર્ષે પાંચ કરોડ દસ લાખ રતલ તમાકુ ઉત્પન્ન કરે છે અને ૫૦ લાખ પાઉન્ડ ખીડી બનાવનારાઓ પાસેથી મેળવે છે.

—હાંદે સરકાર યુનીયન પબ્લીક કમીશન સાથેની મંત્રણા બાદ યુજરત વિલાપીટ ૧૯૨૦ થી ૧૯૩૨ સુધીમાં જે ડીપોઓ અને ડીપોમા આપ્યા છે તે સરકારી નોકરીઓ માટે માન્ય કરવાને નિષ્ક્રમ કર્યો છે.

—અમેરીકામાં એક પત્રકારની સરેરાશ અઢવાડીક આવક રૂ. ૩૦૦ થી રૂ. ૧૦૦૦ સુધીની હોય છે. ઘણી વાર ૧૦૦ પાનાનાં આકે પ્રગટ કરવામાં આવે છે. અમેરીકામાં સો-સરશીપ નથી.

—મેલબોર્ન કો-ઓમાં જેમણે ૫૫ વર્ષ પસાર કર્યા છે, તે રેવ. જેન એલિઝાબેથ-કેટાંગુ (Elizabeth-Katangu) ભાષામાં તરજુમો કર્યો છે.

—સ્વાલીયા કપ મેચ રમાય હતી જેમાં જે. ડી. પટેલની ટીમે ફતેહ હતી. (હું પણ એ ટીમમાં હતો.)

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

Phone : 24932

118 Victoria Street, DURBAN.

અમારે ત્યાં

ગાંધીવડુ, કંડોળ, હવન, પુનની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોષ્ટી વસ્તુઓ મળશે.

આહોને સંતોષ એજ અમારા નુદા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાતી કરો. માલ સારો અને મોખ્ખો જાતી દેખરેખ નીચે મોડલવામાં આવે છે. કંટો ઓડેરા સી. ઓ. ડી થી મોકલવામાં આવશે

વાતા

“રમકડાનાં આંસુ”

લેખક : શાન્તિલાલ જયરામભાઈ મીસ્ત્રી, જોહાનીસબર્ગ

કુરુથી કુકમને અવાજ આવી રહ્યો હતો. મનુષ્યોને ચેતાવતી છે. હે હવે ઉઠા સવાર થવા આવી છે. રામપુર ગામમાં સુનસ્થાન લાગતું હતું, માત્ર કદી કદી કુતરો ભસવાનો અવાજ સંભળાતો હતો. ધીમે ધીમે એ ગામમાં પ્રકાશ પડવા લાગ્યો. અજબવાણું યંગાની સાથેજ માથુસોની અવરજવર શરૂ થઈ. તેમજ સુષ્પ ગયેથી દુનિયા ફરીવાર સજીવન યદ્ય સુષ્પનો પ્રકાશ પડતાની સાથેજ દ્રશ્ય અકટક રમણીય બન્યું, અને પૃથ્વીને એકદમ જગમગથી સુક્રી. રામપુરની પૂર્વમાં એકાદ દ્વિજાતમાં માથુસો કામે જવાની તકબારી કરતા હતા. રામશંકર તું ઘર દ્વિજાતને છેડે હતું. એનું છવન પુખ સુખી હતું. ઝુંવાડું નવા ધરમાં એ આનંદ માણતો. પોતે સુધારી ધધો કરતો હતો. મંગે તેમ પથ આ હુવરકળા કહેવાય છે. એમાં એને સંપૂર્ણ સ્વતંત્રતા છે. તેમજ એના પર કોઈ સરહદારી ન કરી શકે. રામશંકર પુખ મહેનતુ હતો તેમજ ઉભો સારી રીતે જાણતો હતો. એ દયાળુ તેમજ ભલો હતો. ગમે તે માથુસતુ કામ અંકથી રાતે તે કરી આપતો એટલે એની પ્રતિષ્ઠા ગામમાં એકદરે સારી હતી. કસમયે પથ પોતાનું મુખ્ય કામ સુક્રી તે બેઠકોતનું હળ વગેરે સમારી આપતો, કપાટ પુશી, પલંજ વગેરે વસ્તુ બનાવી એ વેચતો. એની પત્નીનું નામ રાધા હતું. એના નામ પ્રમાણેજ એના શુભ હતા. તે પુખ માયાળુ, બચી તેમજ કામચરી હતી. એમને ૭ વર્ષના એક પુત્ર હતો. માતપિતાના ઉંચા સંસ્કાર પુત્ર પર પડ્યાં હતા. એનું નામ ગોપાળ હતું.

આસો મહીનાની શરૂઆત થઈ હતી. દીવાળી નજીક અને નજીક આવતી નજ છે. દિવસો ઉગે છે તે આયમે છે. દિવસો પાણીના જેમ વહ્યા નજ છે. અને એવેલે દિવસ ફરીવાર આવતો નથી. દીવાળીના માત્ર દસ દિવસ આકી રહ્યા હતા અને લોકોને ઉત્સાહ માતો ન હતો. તવજર છેકારના પિતાએ પોતાના પુત્રો માટે દેટાકડા, સારા લુગડાં, રમવા માટે રમકડાં શરૂદેખી લાવતા હતા. તેમના છેકારા પુખ હોશી રમતા હતા. ગોપાળ અ્યારે ગામમાંથી પસાર થતો ત્યારે તવજરોના પુત્રોને ખતબખત તેમજ નવી તરેહના રમકડાં રમતા નિહાળતો ત્યારે તે એક બાણુ ઉભો રહી ઉત્સાહપુર્વક એતો. એને પથ રમકડા લેવાનું મન થયું. તે એની બા પાસે ગયો અને તેની

બાએ એને લેવાલી પોળામાં બેસાડ્યો. ગોપાળ કાંઈ મોલી શક્યો નહિ. તેની આંખમાંથી દડ દડ આંસુ વહેવા લાગ્યાં. રાધા આદર્ય યદ્ય મોલી: “અરસ ગોપાળ કેમ રડે છે, તને કોઈ છેકારાએ માણું છે?”

પથુ ગોપાળ જવાબ આપી શક્યો નહિ. તે મુંઝાની માફક બેસી રહ્યો. ગોપાળની બાએ તેના શીર પર હાથ ફેરવ્યો અને છાતી સાથે લગાડી તેને શાંત પાડ્યો. ગોપાળનું મન હળવું રહ્યું. થોડાક સમય પછી રાધા મીઠા ચવરે મોલી: “બાહ તું કેમ રડતો હતો?” ગોપાળ અચકાતો બોલ્યો: “બા...મારે...રમવા...બા. ટે.ર.મ...કડાં બેઠકા...છ...”

રાધાએ કહ્યું: “અરે! એમ કહેને કે તારે રમકડાં બેઠકા છે!, એમાં રડવાનું કારણ શું?” ગોપાળને એની બાએ ઉભો કયો અને કહ્યું, “ચાલ તારા બાપુજીને વાત કરીએ.”

રામશંકર એક ચિત્તે પક્ષગના પાયા ઉતારતો હતો. પોતાના પગ વડે ચૈકુ ફેરવતો હતો અને હાથમાં ફરસી પકડીને લાકડાપર આકાર બનાવતો હતો. થોડા થોડા સમયે જાનતબતની ફરસી વાપરતો હતો. ગોપાળની બાએ નજીક આવી ભેડ્યું તો રામશંકર કામમાં વળગેલો હતો. એટલે તે બોલી નહિ તે એક બાણુ ઉભો રહી ભેતી હતી. થોડાક સમય માં રામશંકરે લાકડામાંથી સુંદર ઘાટ બનાવ્યો અને તેને વારનીય કાંધો એટલે પુખ સુંદર લાગતો હતો. રામશંકર ઉભો થવા ગયો એટલે એકદમ આશ્ચર્યથી બોલ્યો: “અરે! તું કપારની અકી ઉભો રહી હતી?”

રાધાએ જવાબ આપ્યો: “મારે તમને એક વાત કરવી હતી, તમે કામમાં હતા એટલે મોલી નહિ, એ ખીજાએ નહિ તો કહું.”

રામશંકર બેપરવાણી બોલ્યો: “કહે શું વાત છે, જલદી કહી દે અને મારો સમય ન ખગાડ.”

રાધા મોલી: “શું વરષોડે ચડવા ના છે કે ચાડલી ઉતાવળ કરો છે! ત્યારે સાંભળો તમારે ગોપાળ માટે ન્વર દીવાળી માટે રમકડાં લાવવાનું પડ્યો, આને એ કેટલો રડતો હતો. મામમાં બધા છેકારાં રમકડાં રમે છે અને મારા એકના એક પુત્ર માટે કાંઈ નહિ?”

રામશંકરે ઉત્તર આપ્યો: “બસ માટલુંજ, આને તે અમત્યની વાત કહેવાય! હું આવતા અરવાડીયામાં શહેર જઈશ ત્યારે ન્વર રમકડાં લઈ

આવીશ, ભંજો હવે! મને ચેનથી કામ કરવા દે.” રાધા મોલી: તમે ભંજો તો મારા માટે સાડી લાવવાનું ન બૂલતા સમજ્યા?” રામશંકરે કહ્યું: “બધું લઈ આવીશ તમારે મારો ફેડો છેડાવો છે કે નહિ?”

રાધાના બા બાદ રામશંકરે પોતાનું કામ પુર્ણ કર્યું. હવે સંધ્યા થવા આવી હતી. કુર કુર ગગનમાં કાળાં વાદળોએ એકત્ર થતાં હતાં. થોડાક સમયમાં વાતાવરણુ મંબીર બની અધું. વિભળી યારે દિશામાં ચમકતી હતી. પાંચ દસ મીનીટમાં વરસાદ આજનીજ કરતો પડવા લાગ્યો. કડબૂસ કરતો અવાજ આવતો હતો એ માથુસો ના શરીરમાં અચાનક ધ્રાસકો તેમજ કામની પેદા કરતો હતો. મે જણુ કલાક ધોધમાર વરસાદ પડ્યો. ભ્યાં બેઠકાએ ત્યાં પાણી ઘઈ રહ્યું. રસ્તા એમાં કાદવ પ્રુખ ભંજો તેમજ જનીન તદને પેચી બની ગઈ.

રાતના રામશંકર જમ્યા બાદ પલંગ પર બેઠો હતો તેમજ પત્ની સાથે વાતના ખપડાં ચારતો હતો. એટલામાં બાપુજીને કોષક ઠોકતું હોય તેવો અવાજ આપ્યો. બહારથી અવાજ આવ્યો: “રામશંકર! રામ શંકર! બાપુજી જલદી ઉઘાડ.” રામશંકરને ધ્રાસકો લાગ્યો. મહારાટથી બાપુજી ઉઘાડ્યું. રામશંકર બોલ્યો: “બા આવો, આવો પરજુબાહ! તમે અત્યારે ક્યાંથી?”

પરજુએ ઉત્તર આપ્યો: “રામશંકર આવતી કાલે મારે જનીન ખેડવી છે. આને વરસાદ સારો પડ્યો છે એટલે શેણુ તરત શરૂ કરવી છે...ધણ...”

“હા બોલો, બોલો, કેમ અચકાઈ ગયા?” રામશંકરે ઉત્સાહપુર્વક કહ્યું.

પરજુ બોલ્યો: “માઈ હળ સમારી આપરો તો હું આપનો આબાર માનીશ. મારે કાલેજ બેઠકાએ છે.”

રામશંકરે કહ્યું: “જરૂર પરજુબાહ અત્યારે બહાર સુક્રી ભંજો કામે સવારે વહેલા લઈ જવું.”

પરજુને વિદાય આપ્યા બાદ રામશંકરની ઝુંપડીમાં ચારે પુણુમાંથી દીપ ટીપ કરતો અવાજ આવતો હતો. રામશંકરે ભેડ્યું તો પાણી છાપરામાં કાણુ ફોવાથી બળતું હતું. તેણે થોડા વાસણો લીધા અને ગળતી જમ્યાએ સુક્યાં. ઈશ્વરનું સ્મરણ કરી પ્રભાતમાં વહેલો ઉડી ઇ વાગ્યામાં હળ સમારી કાડ્યું. પરજુ તે આવી લઈ ગયો. બા વાતને બેચાર દિવસ પસાર થઈ ગયા.

આને વાધપારસ હતી રામશંકરે પોતાનું કામ પુર્ણ કરી નાખ્યું હતું. પોતે શહેર જવા વિચાર કયો. પોતાની

પત્નીની વિદાય લીધી. ગોપાળે કહ્યું: બાપુજી મારા માટે મોટરકાર, થોડો, દેટાકડા, વગાડવાનું બાણું લાવ્યો. રામશંકરની પાસે થોડીક સુક્રી હતી તેણે મજવામાં સુક્રી ગોપાળને તેણે માધવર સુખી કરી, અને રામશંકરે હાથમાં થેલી લીધી અને રેશન તરફ જવા લાગ્યો. રાધાએ ગોપાળને હાથમાં લઈ ઉભો કયો અને ગોપાળે હાથ વડે છેકારા કરી બોલ્યો: “બાપુજી!”

રામપુરની પાસે અમલસાડ નામે રેશન હતું. ત્યાં તેણે ટીકટી પ્યારી આમળ જઈ સુરતની ટીકટી કઢાવી. રેશન માસ્ટર બોલ્યા: “અરે રામશંકર, તમે ક્યાંથી? સુરત તરફ કેમ જઈ રહ્યા છે?”

રામશંકરે કહ્યું: “માસ્ટર સાહેબ, દીવાળી હવે નજીક છે એટલે શહેર જઈ થોડાંક મારા માટે લુગડાં ખરીદવા જઈ છું. મારા ગોપાળ રોજ કહે બાપુજી મારે રમકડાં બેઠકાએ. મને ગયું કે ચાલ શહેરે ધણુ સમય થયાં અથો નથી એટલે જઈ તો સાથે સાથે લુગડાં લઈ આવું અને દીવાળી આવે એટલે ક્રોને ઉત્સાહ ન હોય.” રેશન માસ્ટરે બોલ્યો: “ડીક છે રામશંકર, તમારી વાત સાચી છે. ત્યારે જલદી આવી પહેંચો પાંચ દસ મીનીટમાં હવે ટ્રેન આવશે.”

ટ્રેન ધરતીને ધુબવતી તેમજ પુખ અવાજ કરતી આવી પહેંચો. રેટરોમાં પર ઉભા રહેલા લોકો ડબ્બામાં ચડવા લાગ્યા. થોંધાટ પુખ હતો. ધણુ કંટુહક ઘઈ ઉતરતા હતા. પેટીપટારા નીચાં નાંખતા હતા. રામશંકર યદ્ય કલાસના ડબ્બામાં ચડવા નજ્ય તે પહેલાં અંદરથી અવાજ આવ્યો: “વહાં જગો નહિ હું, ફુસરે ડબ્બેરે પ્રયત્ન કોણયે.” ટ્રેનમાં પુખ માથુસો બેઠલા હતા તેમજ ધણુ માથુસો ડબ્બામાં જવા ન હોવાથી ચારી સાથે ટીખાયલા હતા. ડબ્બાની અંદર ચાલવાની જગ્યા ન હતી. અને ગીરદી પથ પુકળ હતી. રામશંકર ખીજા ડબ્બામાં ચડવા ગયો તેવામાંજ એક ઉભો કઢાવર પુરુષ તેના તરફ ધસી આવ્યો અને કહ્યું: “ભંજો અધિયા જમ્યા નથી.”

ગાંઠે સીદી વગાડી અને કણુક ધીમે અવાજ થયો. આમગાડી ધીમે ધીમે ચાલવા લાગી. રામશંકર પેલા કઢાવર પુરુષ તરફ તાકી રહ્યો અને કણુક અવાજને પેલા માથુસને સમજાવી કહ્યું: “બાહ બધા કર અંદર આવવા દે તો કાંઈ નહિ પથુ બારી સાથે મને ટીકાવા દે તો હું તારા આબાર માનીશ.”

પેલા કઢાવર પુરુષનું હૃદય પીઠબળું અને કહ્યું: “તમારું નામ શું છે?” રામશંકરે ઉત્તર આપ્યો: “મારું નામ રામશંકર.”

કદાવર પ્રુથ બોલ્યો, "માફ નામ દ્યાન'દ છે, અંદર આવી ભંગો પારી સાથે ટીંગાવાની ક'ઇ જર નથી. અંદર એક માથુસ આપી સીટ રોડી સુતો હતો. તેને દ્યાન'દે જગાડ્યો અને કહ્યું: "બાઇ મને ખેસવા જગ્યા આપ." સુતેલો માથુસ ધુન્ડુવાં થઇ ગયો અને બોલ્યો, "જગ્યા બગ્યા કાંઇ નથી. હું સુતેલો હતો તમારે મને જગાડવાની શી જર હતી." દ્યાન'દે કોષિ બરાયો: "શું કહ્યું જગ્યા નથી? સુવાની જગ્યા છે? મને ખેસવા દે નહિ તો પારીમાંથી ફેંકી દઇશ સમજ્યો? મને આગળ છે?" સુતેલો માથુસ દ્યાન'દનો બખાનક ચહેરા ન્લેઇ ડરી ગયો, તેણે જોયું દ્યાન'દે ઉભો તેમજ કદાવર હતો. તેની કાળી દાઢી લટકની હતી અને મુઠો ધુણ લાંબી હતી. તેનો બપંકર ચહેરી તેમજ મોતી નેપી આંખ હતી. દ્યાન'દને જગ્યા મળી અને આરામ પુવંક મેઠો. લોઢા બધા ઉભા રહી અવાક બની નેતા હતા તેઓ સૌ સૌની જગ્યાએ સાંતિથી બેઠા.

રામશંકરે દ્યાન'દનો આભાર માન્યો. શાન્તિતા બંગ કરી દ્યાન'દે બોલ્યો: "અ્યાં સુધી બળ ન અજમાવે ત્યાં સુધી કાંઈ સીધા ચાપ. સારી રીતે કહ્યું ત્યારે એકદમ ઝરસે થઇ ગયો."

રામશંકર બોલ્યો: "વાત સાચી છે બાઇ."

આ યાદ બંને એટલા બધા વાતમાં પડ્યા કે ન 'પુઠો વાત. દ્યાન'દે કહ્યું: "હું મારવાડથી આવ્યું છું. મુળખમાં બૌનાની નોકરી શોધી કાઢી છે. છાપા માં વાંચ્યું હતું કે એક મેઈને બૌચો નેઇએ છે એટલે પત્ર લખી મેં ઇચ્છા દર્શાવી. જવાબમાં મને હા કહી છે એટલે હું ઘેરથી મઢ કાલેના નીકળ્યો છું."

વાતમાં એટલા બધા મચ્ચલ થઇ ગયા કે અનેક રોશનો પર ગાડી ઉભી રહી તેની પછુ તેમને જાણ ન હતી. ગાડીમાંથી લીલાકામ ખેતરો દેખાતા હતાં, ખેતરમાં કામ કરતા માથુસો આગગાડી પસાર થતી નેઇને કામ સુકીને નેતા હતા. બે ત્રણ કલાકમાં આગગાડી સુરતાના પ્લેટફોર્મ પર આવી પહેંચી. પ્લેટ ફોર્મ પર પર-ચુરજુ વેચવાની મીન્ટેના નામ ઉંર ટેર સંબળાતા હતા,

રામશંકરે દ્યાન'દનો ધુણ આભાર આપ્યો અને બંનેએ એકમેકના સર નામા લઇ લીધાં. દ્યાન'દે બોલ્યો "હવે ક્યારે મળી શું?"

રામશંકરે લાચારી બતાવી બોલ્યો: "છવતા રાખે તો જર મળીશું."

(અખુર)

હતા: ઠાંઠેરબાઇ વેલાબાઇ, રતનજી રથનાથજી, પરજીબાઇ મકનજી, ઠાંઠેરબાઇ કંઈરજી, અંબેદાસ ભગતજી, વેલાબાઇ રજીબાઇજી, દુલભબાઇ રથનાથજી, મોહનલાલ બલસારા, નારજી બાઈ કમનજી, પેમાબાઇ રામજી, નીકમલાલ મકનજી, બીપુબાઇ બી. રામજી, રમશાન કમીડી: પરજીબાઇ મકનજી, ઠોડુબાઇ ડાલાબાઇ, નરોતમ બાઇ કંઈરજી. શાળા સમીતી: મોહનલાલ બલસારા, બીપુબાઇ, રામજી, નીકમલાલ મકનજી, મગનલાલ મળ્જર, ઠોડુબાઇ ડાલાબાઇ, વેલાબાઇ રજીબાઇજી, ડાલાબાઇ ચૌહાણ, ટૂટરીઓ: પરજીબાઇ મકનજી, રતનજી રથનાથજી, નરોતમ કંઈરજી, ઠોડુબાઇ ડાલાબાઇ, ડાલાબાઇ ચૌહાણ.

પર ચુરજુ
—મુનીપનમાં અડી કરોડ પીડીઓ રોજની કુ'કામ છે.
—ઇરટ આરીકોના થા. શીવાબાઇ અમીન જેમને માતાજીએ આરીકામાં શ્રી. અરવીંદે મુનીવરસીડી કેન્દ્ર કન્ડ મટિ નાણાં એકઠાં કરવાનો ખાસ અધિકાર આપ્યો છે, તેઓ હમણાંજ

ક'પાલા (યુગાન્ડા)થી પાછા નાવરોળી પહેંચી ગયા છે.
—વિક્ટોરીયા ફેલ્ડસ નજીક જે પાવર હાઉસ બાંધવામાં આવ્યું છે ત્યાં પાંચે જ વાર પાણી ફરીવળ્યાં હતાં, અને જે હજુ પાણી વધારે પ્રમાણમાં આવ્યાં હોત તો પાવર હાઉસ બંધ કરવા પડત.

મી. જે. આર. હાટ'શીન'
ઇમીગ્રેશન ખાતાના માંજ અમલદાર મી. જે. આર. હાટ'શીન' જેઓ પેતાની સરકારી નોકરીપરથી ફરાગત થયા યાદ ઇમીગ્રેશનને લગતા કેસોનું ખાનગી કામ કરતા હતા, તેઓ કેટલીક મુદતથી પીમારી ને લીધે અપંગ થઇ ગયા હતા. હવે તેઓ સાન થયા છે અને ઇમીગ્રેશનને લગતી બાબતોને ધ્યાન આપે છે. જેઓને તેમની મુલાકાત લેવી હોય તેઓ પહેલેથી ઓપોહ-ન્ટમેન્ટ કરીને તે કાઇ ચકરી. તેમનું શીરનામું રૂમ નંબર 1૯, ૬૫ કમીશનર ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ. ફોન નંબર: ૩૩-૭૩૨-૫૪૨નો ફોન: ૪૫-૪૫૩૯.

વિવિધ

શ્રી. ભારત યુવક મંડળ
શ્રી. ભારત યુવક મંડળ (શ્રી. ગાંધી ભારત વિવાલય)ની વાર્ષિક ગજરે સભા તા. ૧૮-૫-૫૨ના રિને ગાંધી હોલમાં શ્રી. જેરામબાઇ વલ્લભભાઈ પ્રમુખપદે મળી હતી. મંત્રીજી તરફથી તત વર્ષની મીનીટસ વાંચવામાં આવી હતી, તેમજ ખજાનચી તરફથી આવક ભવકનો હિસાબ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો. જે સર્વતુમતે પસાર થયા હતા. ખજાનચીએ મંડળ ની નાણાકિય સ્થિતી ઉપર હુકે નિવેદન કરતાં સુખના કરી કે મંડળ માં ઠીક ઠીક નાણું બેચું ચાપ એવો ઠોક મારું શોધવો જેથી મંડળને અનેક રીતે મદદ થપ થઇ પડે. યાદ નવા કાર્યવાહકોની ચુટણી નીચે મુજબ થઇ હતી.

આશ્રવદાતાઓ:—લલ્લુબાઇ પ્રમુદાસ મોદી, પરસોતમબાઇ ધીજલાલ, રતિલાલ ત્રિભોવનદાસ આશાબાઇ, પરજીબાઇ ઇમનબાઇ, મણીબાઇ ક્રીકાબાઇ પટેલ, જગજીવનબાઇ વીકેલબાઇ ગોડગળ, મગનબાઇ ભયુબાઇ. માનનીય પ્રમુખ: માણુબાઇ કંઈરબાઇ પટેલ, ઉપ-પ્રમુખો: મોહનબાઇ હરજીવનદાસ, જેરામબાઇ વલ્લભભાઈ. પ્રમુખ: જીવજી બાઈ ગે.પાળબાઇ. મંત્રીઓ: મણીલાલ મગનબાઇ મોદી, રજીબાઇ પરસોતમ, ખજાનચી: હરિલાલબાઇ નાણુબાઇ. ગ્રાડીટર: મણીલાલ ડાલાબાઇ.

કાર્યવાહક સમિતિ: રમજીબાઇ ભયુબાઇ, અચુતલાલ દલપતરામ, ડાલાબાઇ કાનજીભાઈ, મણીલાલ ડાલાબાઇ, રામજીબાઇ વીકેલબાઇ, ધીકેબાઇ ઠોડુબાઇ દેસાઇ, રતીલાલ માંડાગાઇ, સોમદત જ્વસમતબાઇ, રામદેવબાઇ વલ્લભભાઈ.

આભાર યાદ સભા વીસજન થઇ હતી.

ચાઈ એલીઝાબેથ હાઈ સેવા
સમાજ ચાઈ એલીઝાબેથ હાઈ સેવા સમાજ ની વાર્ષિક સભા તા. ૧૮-૫-૫૨ ના રોજે ગુજરાતી હોલમાં ડાલાબાઈ ચૌહાણના પ્રમુખપણા હેઠળ મળી હતી. મંત્રીશ્રી તરફથી તત વર્ષ નો ટુકો હેવાલ અને મંત્રીનું નીવેદન ગજરે થયું હતું. ખજાનચી નો આવક ભવકનો હિસાબ રજુ થયાં જે પસાર થયા યાદ ચાહુ સાલ માટે નીચે મુજબ નવા કાર્યવાહકોની ચુટણી થઇ હતી:

પ્રમુખ: નગીનબાઇ પી. આમલી. ઉપ-પ્રમુખો: ડાલાબાઇ ચૌહાણ, ઠોડુબાઇ ડાલાબાઇ, મગનલાલ મળ્જર, રજીબાઇ કાળાબાઈ; મંત્રી: ધીજલાલ જીવજી; ઉપ-મંત્રી: હરકીશન ઇમીલદાસ; ખજાનચી: જગજીવન રતનજી. પ્યાર કમીડી મેમ્બરો ચુટાયા

અમે દરેક બતાના કઠોળની ઢાળે તેમજ તેને આટો બતી દેખરેખ નીચે બનાવીએ છીએ તેમજ એક્સપોર્ટ કરીએ છીએ. જેના કે મગદાળ, અડદદાળ છડી. અડદદાળ છડીને આટો, લુવેરદાળ ત્યા ચણાદાળ ચોકખા કાયમનીવોલાસ. ચણાનોઆટો ચોકખો કાંકરી વમરેના, વાદદાળ, વાક, મકે, મસુરદાળ, બાજરી સાક કરેલ ત્યા હાડેલી, ચોળાદાળ, રાજગરો, વગેરે બાવ ત્યા સેમ્પલો માટે લાગે.

AFRICAN DALL & FLOUR MILL.
Tel Address: "DALLMILL"
P. O. Box 888, MOMBASA.
Kenya Colony.

બે અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૨ યુન	હાંદુ ૨૦૦૮ નંઢ	મુસલમાન ૧૩૭૧	પારસી ૧૩૨૧ શેઢે. કદમી	સુબોદય ક. મી.	સુવારત ક. મી.
શુક્ર	૩૦	સુદ ૬	૨૧	૫	૬-૪૨	૫-૦૩
શનિ	૩૧	" ૭	૨૨	૬	૬-૪૩	૫-૦૨
રવિ	૧	" ૮	૨૩	૭	૬-૪૪	૫-૦૧
સોમ	૨	" ૯	૨૪	૮	૬-૪૫	૫-૦૦
મંગળ	૩	" ૧૦	૨૫	૯	૬-૪૬	૪-૫૯
બુધ	૪	" ૧૧	૨૬	૧૦	૬-૪૭	૪-૫૮
ગુરુ	૫	" ૧૨	૨૭	૧૧	૬-૪૮	૪-૫૭
શુક્ર	૬	" ૧૩	૨૮	૧૨	૬-૪૯	૪-૫૬
શનિ	૭	" ૧૪	૨૯	૧૩	૬-૫૦	૪-૫૫
રવિ	૮	" ૧૫	૩૦	૧૪	૬-૫૧	૪-૫૪
સોમ	૯	વદ ૧	૧	૧૫	૬-૫૨	૪-૫૩
મંગળ	૧૦	" ૨	૨	૧૬	૬-૫૩	૪-૫૨
બુધ	૧૧	" ૪	૩	૧૭	૬-૫૪	૪-૫૧
ગુરુ	૧૨	" ૫	૪	૧૮	૬-૫૫	૪-૫૦

..and **SUNBEAM**
is so economical too!

House-proud wives who strive to keep their homes bright and cheerful-looking, use Sunbeam...it gives that pleasing shine to floors and furniture!

And so economical too...a little Sunbeam spreads easily over a large area to shine for days on end

Sunbeam makes work easy...saves time and money.

**FOR BRIGHTER FLOORS
AND LIGHTER WORK**
Always ask for

SUNBEAM
POLISH

*Shines...
and shines
and shines*

57042

"Tell me,
Doctor . . . when there's an accident,

is it safe to put an antiseptic straight on the wound?"

In an emergency you need an antiseptic that can be used quickly, without hesitation, and without danger or undue discomfort. One which retains high germicidal efficiency in the presence of blood. You need a reliable killer of germs, but non-poisonous, gentle on human tissue, and valuable in promoting clean and rapid healing. You need the modern antiseptic, 'Dettol.'

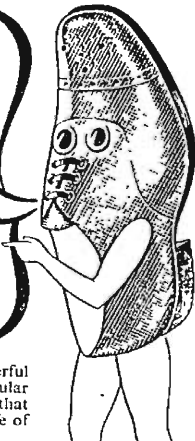
DETTOL

THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & CO. (AFRICA) LTD. P.O. BOX 1097, CAPE TOWN

231-65

"Everyone says how smart I look now I use Nugget every day."

Yes, NUGGET is a wonderful preservative. It's the regular DAILY use of NUGGET that really p-r-o-l-o-n-g-s the life of your shoes.

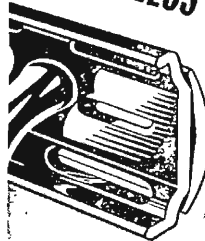
"Thanks to me - It's the DAILY dose that does it!"

There's a Nugget Shade for every shoe that's made!

AA258

SHAVING
COSTS LESS

Sixpence for four blades - that's all you pay for Minora blades! And because they're made from the finest steel, they stay sharp longer, giving you more shaves, better shaves. Look for Minora blades in the red, white and yellow packet.

4 BLADES FOR 6d.

PHONE 33-2651
MASTER BROS.
 MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
 WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
 HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ
 હાઈસેલ મરચાંદસ ઓફ ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ
 રેડમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, વુલન રસ્મ, બ્લાન્કેટ્સ—બેબી બાજકા માટે
 નવ નવનો માલ. તેમજ કેપરીબીન ન્યોરવેટ સાડીઓ
 વીચેરે માટે હમારે લાં પ્રથમ તપાસ કરવા બસામણ છે
 33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : 33-2651

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN", Phone 29308
P. HARGOVAN & CO.
 (PTY.) LTD.
 WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.
 P. O. BOX 1250.
 155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

NATHOO TABHA
 TIMBER & HARDWARE MERCHANT
 & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
 Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
 brands paint or any other building material
 at reasonable price.

Established 1907, **NATHOO TABHA,**
 107 Queen Street, Phone 24647.
 Telegraph "Mani," **DURBAN.**

M. J. PATEL
 INTERNATIONAL SPORTS COMPANY.
 Importers & Exporters & General
 Commission Agents.
 10 Peking Road, Kowloon, HONG KONG.
**Special attention is paid
 to indent orders**
Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY
 If you are interested in selling or buying Property in any
 part of Johannesburg or Transvaal please contact:
K. J. TAVARIA
 7 Kort Street, JOHANNESBURG.
 Phone: 339859 or 228727.

પ્રોપર્ટી
 જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાંસવાલના ના કોઈ પણ ભાગમાં
 પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તો મળો:
 કે. જી. તવારીઆ,
 7 કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
 ફોન : 339859 અને 228727.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોઈચોઇ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ,
 સાઈડ ટોઈ ચોઈસ ડેસ્ક, છુક કેસ, ટેબલ, તકન ક્રીકાપલ
 ભાવે ખરીદી શકો. નવે-પધારી લાભ લેવા ચુકરો નહિ.
 —ઝોકેસ, ટેબલ અને ફીચન હરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-
 યાર રહે છે. માન રોકડા ભાતિના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
 આગલ વધારો.

L. MISTRY
 51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક
 વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

છાંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લહ, અકસ્માત, પ્લેઝલાસ, વિચેરે
 ના વીમા અસે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પ્રસનલ ટેક્સ, રેવન્યુ કંલીયરન્સ સર્વોફીકર અને
 કંબીઝિશનને લગતી આખતોમાં અમારી સલાહ લો.

Phone : 33-9633. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

તાજી ઉમદા ફરૂટ

ડરબનનું આજુ 1/6 રતલ; મોટી કલીનું લસણ શી. 1 રતલ; ગોળ બાસ
 કીટ 10/6 ડઝન; લાંબી અને સ્કેવર બાસકીટો 16/0 ડઝન; કચુરી તંબા
 સેવલી/પાન શી. 1 રતલ; પોરોજ અલમ.....ખનાના, કાચા ખનાના,
 પોપો, પાઇનાપલ, નાચીસ અને મેન્ડરીન રોલના બનર ભાવથી મળશે.
 દેથી શાકભાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સીંગ, વેગળુ,
 શેકટાની શીંગ, ફુધી અને લીલાં મરચાં મળશે. શી. 1-6 થી શી. 1-0 નું
 પારસલ ખનાવી પોરટથી મોઝલીએ છીએ. સુરેષ, આંખા હળદર તથા
 લીલી હળદની મોસમ આજુ યઈ છે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
 WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
 P. O. Box 251. DURBAN.

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the
manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.
TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:
KAPITANS BALCONY HOTEL,
(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS.'

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANGHESTER TRADING
—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—
Direct Importers.

**47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.**

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown
future.
Insure with 'THE OLD MUTUAL' your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG. Phones:— } Business 33-0711
Residence 33-5961

धी न्यु हिल भुश-स्वीट मार्ट

मेनेजर: मल्लीभाई बाबुभाई मदीपोरनाभा.

इसके लतनी भीडाईया, चोप्या पीनी तेमल मोघा मेवा,
मसालादी अये अनावीये छीये.

अमाइ' वअखुअयेलु' सुरती लुसु' सेव, भभरा, गांडीया, लछया,
पातरा बिगेरे इस्टोअल टाल' अनावीये छीये.
पार्ली पीगेरे माटे मोटा प्रमाखुनां भीडाई योअर' प्रमाखु दु'के
वअतमां अनावी आपीथु.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

Bankers: BARCLAYS BANK (D. C. & O.)

Partners:
C. C. PATEL
L. B. PATEL
S. K. PATEL

L. B. & COMPANY
PHONE 429

Branches: P.O. Box 83, BROKEN HILL
P.O. Box 89, LUANSHYA

Telegrams and Cables: "CLOTHING"
P.O. BOX 93.

NDOLA,
N. RHODESIA

**WHOLESALE MERCHANTS AND
CLOTHING MANUFACTURERS**

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in
the following:

Silks, Drapes, Toilets, Per-
fumes, Cosmetics, Fashion Goods
and Jewellery. Wide Range of
Indian, Persian and Chinese
Carpets.

Stockists of well-known branded
Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service
are Paramount.

Luanshya,

Northern Rhodesia.

BOOKS FOR SALE

"Shri Aurobindo's Religious Books

HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE BRAIN OF INDIA	1	3

Obtainable from:

INDIAN OPINION.
P/Bag, Phoenix, Natal.

Proprietors:
 C. L. Patel, D. K. Patel
 V. D. Patel, H. J. Patel
 K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
 Jameson Road, Livingstone,
 NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
 (Pty.) Ltd.
 Durban, P.O. Box 1301.
 Johannesburg, P.O. Box 3480.
 Capetown, P.O. Box 824.

CONVOY

Wholesale Clothing Manufacturers
MANUFACTURERS
 OF
MENS' TROUSERS,
SPORTS COATS
AND
SUITS.

Trade Enquiries to:
 P.O. Box 541 — BULAWAYO
 P.O. Box 150 — KITWE, N.R.
 P.O. Box 7482 — JOHANNESBURG.
 P.O. Box 541 — CAPE TOWN.
 P.O. Box 4 — PORT ELIZABETH.
 P.O. Box 739 — EAST LONDON.

CONVOY
REGD. TRADE MARK

Convoy Garments Manufactured by:

Maxwell Clothing
 Co. Ltd.

P.O. Box. 541, Phone 3786.
BULAWAYO.
 Tel. Add: "CONVOY."

Phones: 29121/3 (Switchboard)
 24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
 "PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197

(Established 1927)

Premier Produce

Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
 EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Canned Goods, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, K. Malt, Maize, Maize Products, Wheat, W. Products, Crockery, Hardware and of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
 364 Pine Street, Durban.

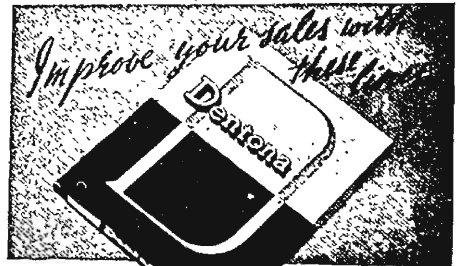
also at

JOHANNESBURG

Phones: 34-3554/5
 P.O. Box 200, Fordsburg,
 82, Crown Road,
 Fordsburg, Johannesburg.

BENONI

Benoni Coal Site
 Phone 54-1813,
 Rangeview Coal Sites—54-2205
 P.O. Box 392, Benoni.

Full range of men's and boys' khaki shirts and clothing.

In khaki, calico, tropicals.

DENTONA
 SHORTS AND SLACKS
 IN MOCASSEL Regd.

TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA
 DENTON TRADING CO.

Phone 34-4381

P.O. Box 3561

JOHANNESBURG

N. RHODESIA
 FEIGENBAUM BROS.

Phone 2758

P.O. Box 354

BULAWAYO
 BRITISH EAST AFRICA
 VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.

Phone 4010

NAIROBI

Trust Managers

CONGO BELGE

Phone 313

H. J. HYMANS

ELISABETHVILLE

P.O. Box 157

MASHONALAND AND P.E.A.

W. F. NEUMAN

Phone 2-1219/2-4924

SALISBURY

P.O. Box 1492

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.

Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.